XVIII. évfolyam 52. szám Ára: 1 forint 1962. december 27.

Ludas Matyi

Erdei Sándor rajza

– Esküszöm, Lajos, hogy ezt a háziipari javítót neked dugtam el karácsonyra!

Milyen lesz?

A mi kis vállalatunk, a Bámexbumfért, olyan kis izéket, no, hogyismondják csak, olyan kis vacakokat gyárt.

Legkedveltebb gyártmányunk a Minőségi Szuper Ideál. Nem a közönség kedveli, hanem mi. Amikor az üzemi iroda bejelenti, hogy egy újabb sorozatot gyártanak belőle, elkezdődik a fogadás: milyen színű, súlyú és izű lesz az új Minőségi Szuper Ideál?

Legutóbb azt játszottam meg, hogy öt dekás lesz, málnaízű és halványkék. Nem sokkal később azonban találkoztam az egyik raktárossal, akitől már sokszor kaptam jó tippeket. Ő azt tanácsolta, hogy ne a halványkéket játsszam meg, hanem a zöldet.

— Honnan származnak az értesülései? — kérdeztem a raktárost.

— Nem mondhatok semmit — felelte titokzatosan. — Zöld. Elégedjen meg ennyivel. Zöld. Nem fogja megbánni. Zöld.

A fogadóiroda ajtaja előtt a portás állított meg:

— Akar egy jó tippet?

— Nos?

— Tegye meg a galambszürkét, a négy dekát és a málnaízt. Ne sajnálja a dohányt, biztos nyerés! Én minden pénzemet ezekre tettem rá, még segélyt is kértem a szakszervezettől... Higgyen nekem, ha jót akar!

Benn, a füstös irodában, ahol szünet nélkül szóltak a telefonok, megpillantottam Szederjeit, aki a legutóbbi sorozaton rengeteg pénzt vesztett. Elmélyülten tanulmányozta a meó jelentéseit, a technológusok adatait. Szegény, nagyon megviseltnek látszott: szeme alatt karikák sötétlettek, beesett arcán szinte áttetsző volt a bőr. Istenem, mit tesz a szenvedély! Időnként reszkető kézzel jegyzeteket készített, és közben hangosan társalgott önmagával... Elfordítottam a tekintetem.

Hirtelen valaki a vállamra csapott:

— Te is, fiam, Brutus?

Ez csak Zimány lehet, gondoltam magamban, és

eltaláltam: ő volt. Zimány a központból. Mint mindig, most is frissen, vidáman, elegánsan, és mint mindig: most is nővel, egy riadt szemű kis madárkával.

— Mik az esélyek?

Vállat vontam. A nőt néztem áhitatosan.

Zimány észrevette a pillantásaimat, és bemutatott a madárkának:

— Szűz kéz! — kiáltotta vigyorogva, és tenyerébe vette a nő formás kis kacsóját. — Ha most nem nyerek, akkor megeszem a kalapomat!

A riadt tekintetű madárka érdesen felnevetett, majd mély férfihangon így szólt:

— Mindenek előtt tisztázzuk, kérlek, hogy mit kapok, ha nyersz?!

Kisvártatva újabb ismerősök érkeztek: egy kartárs a főközpontból, kettő a minisztériumból. A kereskedelemtől is voltak néhányan. Fogadásokat kötöttek, vitatkoztak, veszekedtek.

Zárás előtt még gyorsan megtettem a galambszürkét, a négy dekát és a málnaízt. Mit lehet tudni?

Aztán eljött a nagy nap. Elkezdték a sorozatgyártást. Egymásután jöttek a hírek:

— Egy deka... egy deka és öt gramm... egy deka és nyolc gramm...

Csak így tovább! Csak így tovább!

— A színe halványkék...

Hurrá!

— Lassan elsötétedik, már nem halványkék, hanem sötétkék, és egyre sötétedik... Sötétedik...

Uramisten!

— Az íze málna... Illetve nem málna... Eper... Most az eperíz is eltűnt...

Mi van itt? Mi lesz velem? Megőrültek?

— A súlya két deka... két deka... még mindig két deka... Kész!

Vége! Mindennek vége! Sápadtan hallgattam a végeredményt: az új Minőségi Szuper Ideál két dekásra, koromszínűre, és fenyőgyanta ízűre sikerült.

Azóta nem játszom. Inkább totózom, lottózom és lóversenyezem...

Mikes György

FÉLESÉG

Olvastam a hírt, hogy a magyar–görög árucsereforgalmi szerződés keretében déligyümölcsféleségeket kapunk a jövő évben. Mivel nem tudtam rögtön eldönteni, hogy déligyümölcsöt vagy csak déligyümölcsféleséget kapunk, kétségeim támadtak, hogy megbízható hírt olvastam-e, vagy csak egy hírféleséget.

Sokáig tűnődtem a székféleségen, amelyen ültem, majd legyintettem, és nekiláttam az asztalféleségen levő reggeliféleségnek. Az ember persze nem tud nyugodtan reggelizni sem ilyenkor, mert már evés közben arra gondol, hogy vajon felfér-e majd arra a járműféleségre, amely beviszi őt a hivatalba, helyesebben: munkahelyféleségbe.

De nem volt semmi baj, felnyomakodtam a buszra, előkotortam valami pénzféleséget, a kalauz a kezembe nyomott valami jegyféleséget, belekapaszkodtam egy fogantyúféleségbe, és olvasni kezdtem egy újságféleséget. Örültem, hogy például Csombe, ez az elnökféleség kezd lefelé csúszni, mivel az ENSZ, ez a nemzetközi szervezetféleség újabb ultimátumféleséget nyújtott át neki.

Miközben így olvasgattam, egy jól megtermett utasféleség a lábamra lépett, s ahelyett, hogy valami bocsánatféleséget mondott volna, még neki állt följebb.

– Ide figyeljen, maga emberféleség... –, kezdtem.

– Kikérem magamnak! – kiáltott az illető. – Én nem vagyok magának emberféleség.

Fellélegeztem. Valamit mégis csak megtudtam a „féleség" rejtett értelméből. Úgy látszik, valami sértésféleség.

F. L.

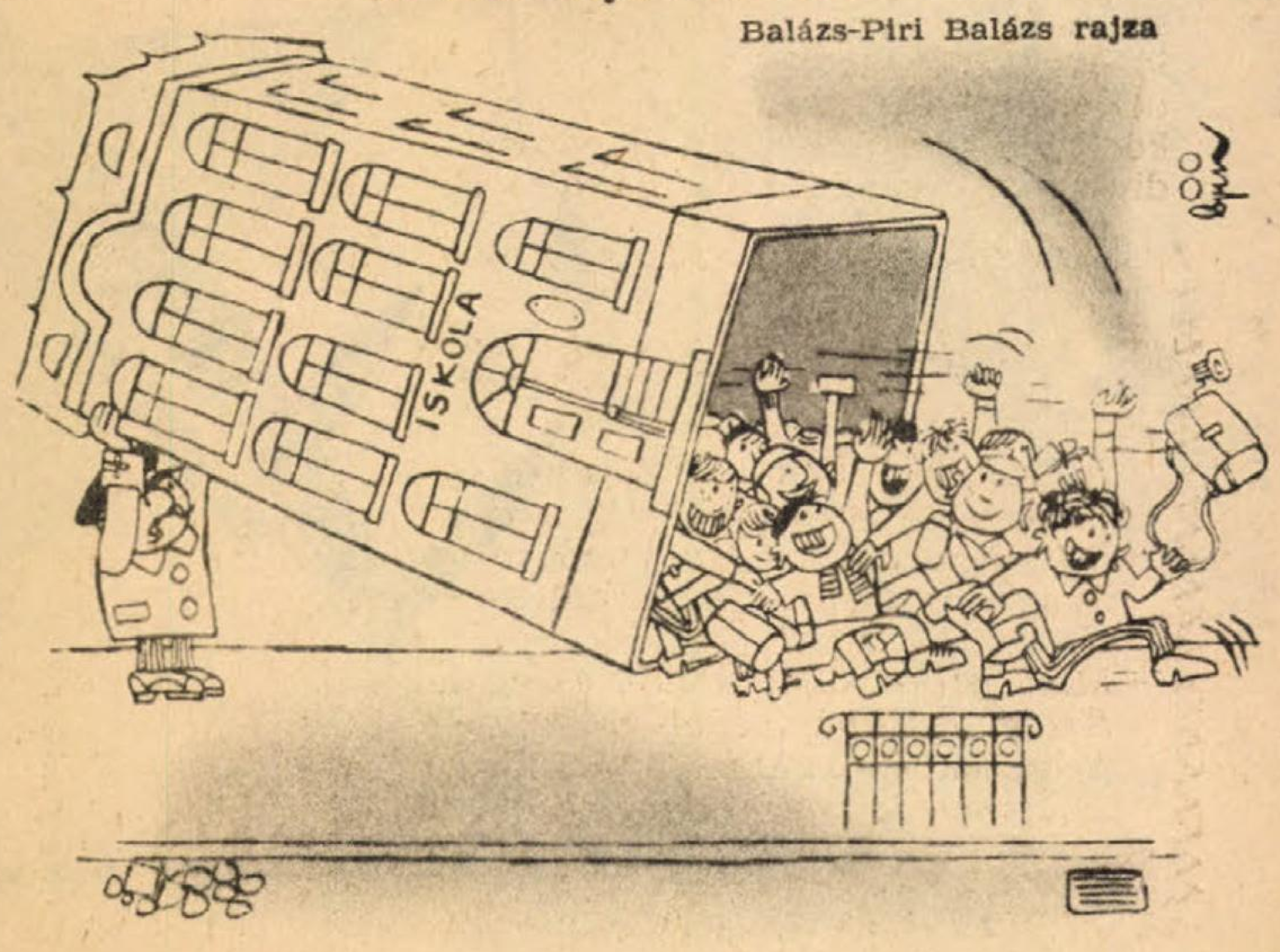
Ajándék gyorsan növő gyerekeknek

Szegő Gizi rajza

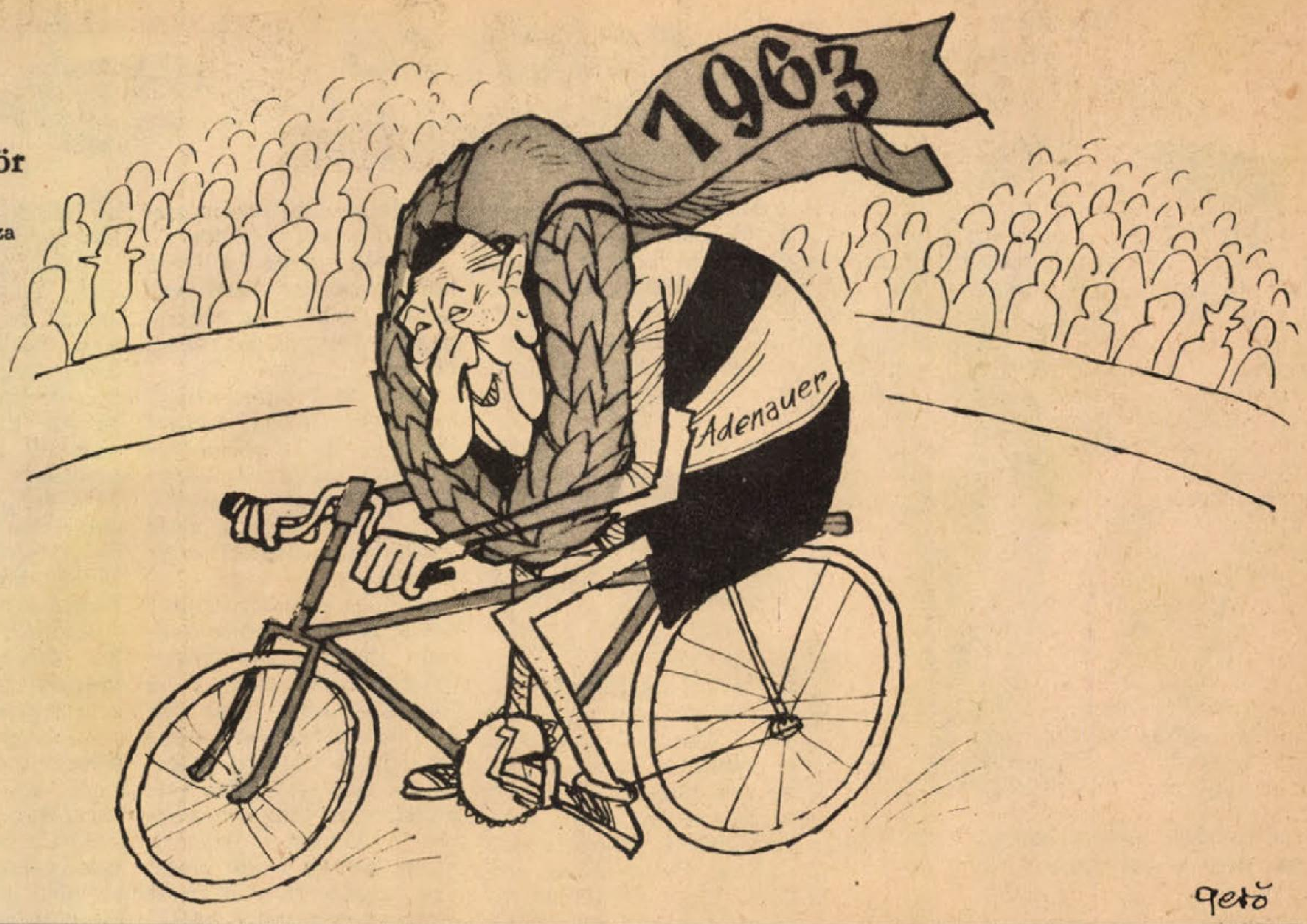
Karácsonyi vakáció

Balázs-Piri Balázs rajza

Az utolsó kör

Gerő Sándor rajza

Csőnaci

Leánygyermekemet egy szép napon tűvel, cérnával a kezében értem tetten. Sokirányú érdeklődéséből ezideig mereven kirekesztette a fakanál és a tű-cérna körébe tartozókat, így érthető ámulattal fogadtam e tevékenységét. Kezének árulkodóan avatatlan mozdulatait elszánt koncentrációval ellensúlyozta. Belépésemet is alig méltatta figyelemre.

— Hát te mit ügyködsz? — kérdeztem a közismert szülői bárgyúsággal, hiszen látva láttam, hogy pantallója szárát böködi, s igazán tudnom illene, hogy tizegynéhány éves nőnemű egyedek manapság csakis csövesítési szándékkal közelítenek tűvel, cérnával hosszú nadrágjukhoz. (A hasonló korú férfigyerek merőben más: közöttük a piperkőcféle a charleston-nadrág divatja felé kacsint).

— Szia, most hagyj, majd megmondom — vetette oda leszármazottam pontosan olyan fontoskodással, mint ahogy a lakáshivatali Illetékes szokta elintézni a „felet", aktái védőbástyái mögül. S a hatás sem különbözött amazétól: megértettem,

hogy avatatlan, fölösleges és zavaró jelenség vagyok itt. Vissza is vonultam.

Kisvártatva beslattyogott hosszúra nőtt kisdedem, az alul elmetszett, harisnyává sikkesített csőnadrágban, majd mélységesen komoly arccal, szemében azzal az elnéző, türelmes fölénnyel, amely a szülőjének magyarázó gyermeket olyannyira jellemzi, így szólt:

— Ugyanis ez nem egyszerű becsövezés volt, anyu! Ennek a külalaknak mondanivalója van. Engem most a suliban megválasztottak valamivé, s egyben kijelöltek egy bizonyos feladatra, de ne kérdezd, hogy mire, mert kültagnak nem árulhatom el... Na már most. Ha én külsőmben elszakadok a tömegektől, akkor hogyan tudjak hatni rájuk? Mert sokan öltöznek ám így, és ha én kívülről is úgy nézek ki, mint egy túlontúl rendes, illedelmes kislány, akkor azt mondják a srácok, hogy álszent vagyok, és akkor nem tudom őket megszervezni az Ügy számára. Érted?

Valami derengett. De mivel nem jó túlsokat kérdezősködnie egy szülőnek (mert akkor nehéz felfogásúnak tartja, és leveszi róla a kezét a gyerek), katonás határozottsággal bólintottam. Egy kérdést azért megkockáztattam.

— De mondd csak, az úgynevezett rendes gyerekek, azok, akik cseppet sem huligánosak sem kívül, sem belül, azok nem fognak megrendülni benned?

— Ugyan, anyu — mondja ő —, miért tennék ezt? Tudod, akinek olyan szeme van, hogy nemcsak néz, hanem lát is, az észreveszi, hogy a csőnaci csak kirakatpolitika, de tudod, jó értelemben: belül Beethoven van és Boticelli meg ilyesmi... Akinek meg olyan a szeme, hogy csak néz vele, de nem lát, az is látja a csőnacit meg a twistelést, tehát, amit mondok neki, az „jó nála", bármi legyen is az. A többit meg csak bízd rám!... A tanítónéni is megértette az elképzelésemet — fűzte hozzá nyomatékul, bár kissé fölöslegesen.

Ekkor megszólalt a rádióban a twist, és a tárgyalás egyoldalúan berekesztést nyert.

Péreli Gabriella

Pesti pacsirta

A friss hajnalban dülöngélve kószál,
Csak félig van ébren, félig szendereg,
S közben így motyog: „Magyar vagyok, magyar!
Engem is magyar anya szült, emberek...!"

Majd erőre kap, s talán azért, hogy a
Keblét honfibú tovább ne telítse,
Telitorokból dalolni kezdi, hogy:
„Mamma, io sono tante felice...!"

Szilágyi György

HETI TÖPRENGÉS

A karácsonyfát egyesek állítják, mások tagadják?

Kórtünet

Vasvári Anna rajza

– Érdekes, amikor bárányhimlőm volt, nem ízlett a cigaretta...

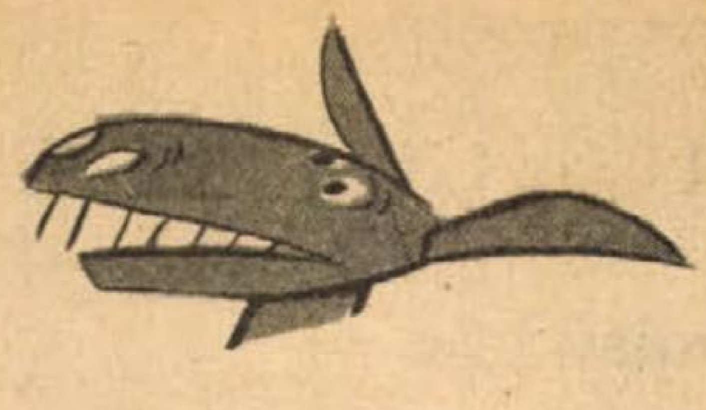
Tökéletes kiszolgálás

Schwott Lajos rajza

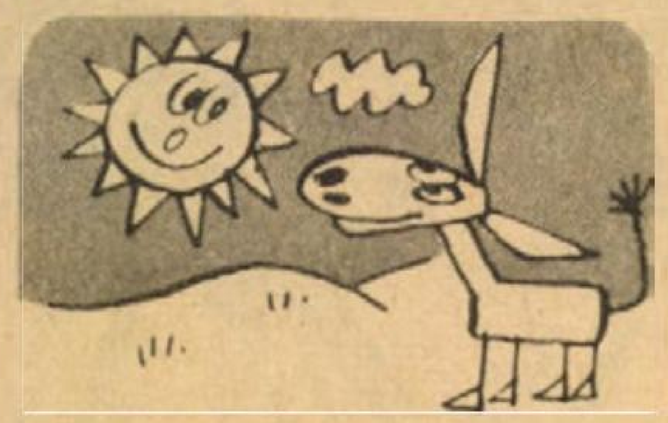

– Siessen, kisasszony, mert mi azonnal készen vagyunk!

Esőleső Benedek

Az idei száraz esztendőről ismét eszembe jutott Esőleső Benedek, a csodaszamár. Benedek Kappanos község nem túl nagy térségein hordozta a vizet, és arról volt nevezetes, hogy nála fényesebb meteorológust még nem jegyzett fel a szamárkrónika. Jó, hiszen tudom én, hogy más közönséges szamár is szokott néha bőgni, ha eső közeleg, ám ezek a szamarak csak műkedvelőnek számíthattak Esőleső Benedekhez képest. Mert Benedek, ha bőgni kezdett, egy pillanatig sem volt vitás, hogy már töltik odafönn a locsolókannát. Így aztán maga szent Péter se vehette rossznéven, ha a jámbor kappanosiak nem az eget, hanem a derék szamarat kémlelték, amikor a nyári forróságban búslakodni kezdett a kukorica.

Benedeket tudományos pályája csúcsán találta az a szamárfejjel nehezen felfogható fordulat, hogy az esőt nemcsak várni, hanem csinálni is lehet. Akkor aztán jött egy bizonyos Józsi bácsi, az idelenti esők csapjainak kezelője, és meghatározta Benedek helyét az öntözéses gazdálkodásban, mondván:

— Ha Benedek bőg, holtbiztos, hogy eső lesz, és ha eső lesz, minek pocsékolni a költséges vizet?

Meg kell adni, hogy Benedek hiba nélkül látta el az öntözési tanácsadó feladatát, vagyis, ha Benedek bőgött, nem öntöztek, ha meg hallgatott, megnyitották a csapokat.

Hanem egyszer, mikor Józsi bácsi a bölcs szamár hallgatását tudomásul véve, elindult a földekre, hogy utat engedjen a víznek, valami új, csodálatos felfedezés ragyogott fel Benedek elméjében, és rögtön akkorát ordított, hogy abban Józsi bácsi egy egész zivatar-front előrejelzését vélte hallani. Nem is nyitotta ki a zsilipeket. Ámde kár volt így hinni Benedeknek, mert nem esett eső egy mákszemnyi se.

Józsi bácsi őszinte megrökönyödéssel ment másnap reggel kinyitni a csapokat. Azám, csakhogy amikor Benedek meglátta, újra bőgni kezdett, ahogy a torkán kifért.

— A fene egye meg — dünnyögött Józsi bácsi —, ha ebből se lesz eső, Pista legyek! —, és a zsilip megint zárva maradt.

És másnap — szamárbőgés ide, szamárbőgés oda —, annyi eső sem esett, amennyiben egy katicabogár megfürödhetett volna.

Józsi bácsi most már egy Benedek hátának szánt bottal a markában, sietett a földekre, hogy végre megeressze a csapokat, hát az az arcátlan szamár, mintha ugratni akarná, mikor meglátta, olyan ordítozást csapott, mint még soha. Hallva ezt a csalódott Józsi bácsi, botjával jókorákat sózott Benedekre.

Esőleső Benedek ekkor szomorúan megcsóválta a fejét, és ekképpen tűnődött:

— Úgy kell nekem, hiszen tudhattam volna, hogy a felfedezők osztályrésze legtöbbször a hálátlanság. Lám, minden bizonnyal én vagyok az első szamár, aki felismerte azt a történelmi tényt, hogy nemcsak akkor lesz eső, ha fellegek közelednek, hanem akkor is, mikor Józsi bácsi a csapokhoz megy, azért bőgtem akkor is, híven a legszebb szamárhagyományokhoz. Tessék, mit kaptam érte? ...

... És úgy megsértődött, hogy soha többé nem foglalkozott meteorológiával.

Fülöp György

Jucika és a szeretet

Pusztai Pál rajza

MEGSZÓLAL A SZÍV SZAVA...

Az alábbi kis karácsonyi történetek ékesen igazolják, hogy ilyenkor még az is felfedezi, hogy szíve van, akinek különben az EKG-ja semmi rendellenességet nem mutat.

Az újságpapírba kitett csecsemő

Boros az ódon ház felé tartott karácsony estéjén, hogy övéivel – barátnőjével és annak férjével – ünnepelje a szeretet ünnepét. Az épület küszöbén egy síró-rívó, újságpapírba göngyölt kis csomagocskába botlott. Azonnal tudta – hiszen ifjú korában elég sok régi angol regényt olvasott –, hogy a göngyöleg nem lehet más, mint egy lelkiismeretlenül kitett csecsemő. Ahogy közelebb hajolt a

csomagocskához, látta, hogy már egészen átázott az újságpapír.

Máskor talán közönyösen továbblépett volna... de ma! *Megszólalt a Szív Szava!* Elővette friss zsebkendőjét és abba burkolta bele a kisdedet. Aztán elégedett mosollyal továbbment. Végre sikerült hozzájutnia kedvenc lapjának aznapi példányához.

A jóságos pártfogó

Bende, a befolyásos férfi, karácsonyesti vacsoráját fogyasztotta, midőn hűséges hitvese, a sült libacombbal eléje tette aznapi postáját is. Az egyik borítékban ifjúkori barátja levelét találta. Kéréssel fordult hozzá. Fia az egyetem tanárképző-szakára szeretne beiratkozni. Támogatását kéri. Ha nem sikerül bejutnia a bölcsészetre, a szegény gyermek kénytelen az ő üzletébe menni tanulónak. Bende, a befolyásos férfi, már elő is vette a töltőtollát, hogy megírja a levelet a még befolyásosabb férfinak. De ekkor a karácsonyfa gyertyái játékos fényt vetettek a papírra és Bendében *megszólalt a Szív Szava.*

Visszatette töltőtollát és könnybelábadt szemmel rebegte: – Jobb, ha szakmát tanul a gyerek. Többre viszi.

Jótanács aranyat ér

Ugyanannál a hivatalnál dolgozott egy éltes, bölcs férfiú, Jámbor, és egy könnyelmű fiatalember, Nagy Pál. Nem egyszer megtörtént, hogy Jámbor néhány forint kölcsönnel segítette ki a léha ifjoncot. Karácsony napján is azzal fordult az idősebb férfiúhoz Nagy Pál: – Öregem, ha elsejéig adnál egy kis dohányt...

Jámbor már-már zsebéhez nyúlt, de ekkor megütötték fülét a rádió déli híreinek hangjai: – Fővárosunk felkészült a karácsonyra. Ötszáz tonna mákos, kétszázötven diós bejgli, félmillió marcipándísz várja a dolgozókat. Karácsony van! Jámborban *megszólalt a Szív Szava!* Felelőtlenség lenne segédkezet nyújtani Nagy Pálnak, hogy tovább gördüljön alá a lejtőn. Mélyen szemébe pillantott és így szólt: – Pénzt nem adok ifjú barátom! Ám helyette egy jótanáccsal szolgálok: Addig nyújtózz, amíg a takaród ér.

Nagy Pál megfogadta a jótanácsot. És valóban mindörökre leszokott a léha mulatozásról.

Kertész Magda

Nem közölhető kéziratot küldtek

Dr. R. M. Békéscsaba. — M. András, Bp. VI., Benczúr u. — L. László, — D. Zoltán, Debrecen. — V. Jenő, Bp. XI., Budafoki u. — B. Sándor, Bp. VI., Lovag u. — K. Sándor, Bp. X., Gergely u. — F. Anna, Bp. X., Üllői út. — T. Ferenc, Bp. X. — M. René, Bp. V., Veres Pálné u. — D. Teréz, Kiskúnlacháza. — Zs. Edwin, Bp. Felvinci — Sz. Erzsébet, Bp. V., Néphadsereg u. — K. Zoltán, Csillaghegy, — „Fehérvári" — Cs. Zoltán, Bp., XV., — H. A. Bp. XIV., — H. Gábor, Felsőszölnök, — F. M. Szolnok, — K. Ilona, Gyula, — B. János, Miskolc, — Dr. F. Z. — id. V. András, Baktalórántháza, — G. Gabriella, Bp. VI., Népköztársaság u. — A. Attila, Bp. XVIII., — S. Gábor, Bp. XI., Bartók Béla u. — P. K. Andrásné, Túrkeve, — G. K., Bp. V., Tolbuchin krt. — Cs. J. Rózsi, Bp. XIII., Gergely Gy. u. — G. András, Bp. XII., Budai Nagy A. u. — Sz. Lajos, Pétfürdő. — H. ona, Felső-Sima.

Acheson megsértette az angolokat

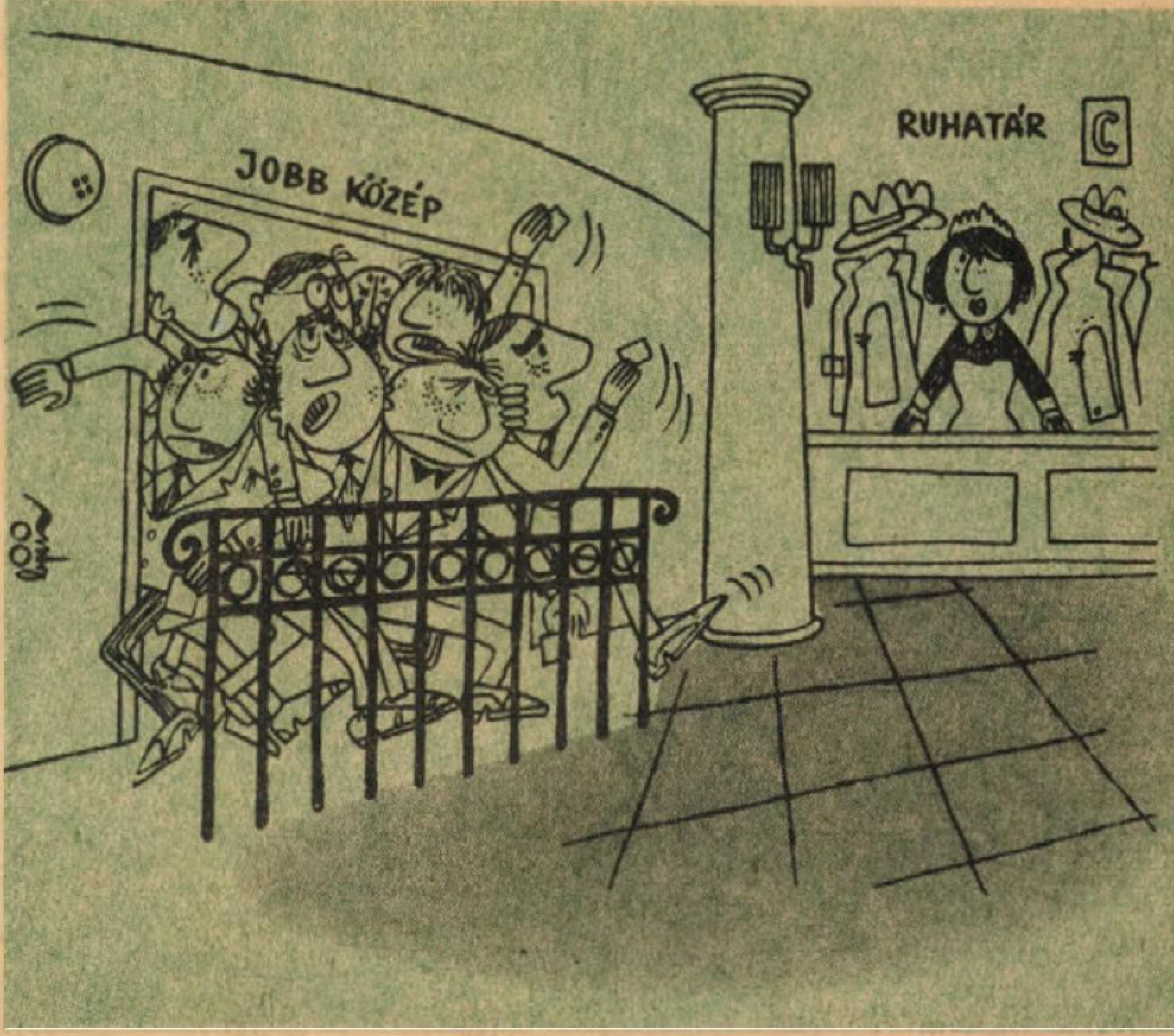
Toncz Tibor rajza

Kennedy: Büntetésből százszor leírod! ...

Vége az előadásnak

Balázs-Piri Balázs rajza

Hudák Jakab hatodik éve volt már a Törmelékgyár bérelszámolója, szerény és egyhangú életet élő agglegény, nagybátyjánál lakott Pestújhelyen. Egy este még a szokásosnál is korábban feküdt le és hajnalban nagyon szépet álmodott: húszéves, gyönyörű szőke lány volt a felesége, ki becézgette őt és alázatos szerelemmel csüggött rajta. Karját a nyaka köré fonva így susogott a fülébe: – Kelj fel, édes Jakabom, késő van már és egészen elaludtunk...

Erre felébredt álmából és óriási meglepetéssel vette tudomásul, hogy *valóban* ébresztgetik, s hogy az álombeli szőke nő ébresztgeti! Gyorsan felöltözött és ijedten elmenekült hazulról, rossz idegállapotának tulajdonítva az egész látomást. Csak nem bolondulok meg? – gondolta ijedten –, kérek egy pár nap szabadságot.

Azonban, midőn este, munka után hazatért, Ildikó – így hívták ifjú szőke feleségét –, örömmel sietett elébe. – De soká maradtál! – mondta dorombolva Hudák Jakabnak –, úgy unatkoztam. – Azzal megvacsoráztak és aludni tértek.

Hudák ezúttal ismét álmodott: álmában behívták a Főigazgatóságra és kinevezték a Törmelékgyár igazgatójává. Mennyire fog örülni Ildikó, ha meghallja a hírt! – gondolta még álmában, midőn az utca felől egy autó kürtje felébresztette.

Gyorsan felöltözött, és megcsókolva az alvó Ildikót, kilépett a házból. A kapu előtt személyautó állt, ennek a dudája ébresztette fel. Amikor Hudák kilépett a kapun, a gépkocsi vezetője kinyitotta a kocsi ajtaját és így köszönt: – Jó reggelt, igazgató kartárs!

Hudák megdöbbenve szállt be a gépkocsiba, s most már világosan megértette, hogy miféle csoda történik vele: *mindaz, amiről éjszaka álmodik, az reggel, a valóságban is folytatódik.* Csakugyan, a vállalat igazgatója volt, és ami a legkülönösebbnek látszott, mindenki természetesen viselkedett az új helyzetben, mintha Hudák kinevezése már régen és nyilvánosan következett volna be.

Ezután három napon keresztül nem álmodott semmit, s ezalatt egészen hozzászokott az új helyzethez. Rengeteg gondja-baja volt a vállalattal, késő estig dolgozott és nem ért rá csodálatos sorsán elmélkedni. A negyedik napon azonban ismét álmodott: ezúttal Olaszországba utazott álmában valamely üzleti tárgyalásra, s egy milánói hotelban ébredt fel, egyetlen líra nélkül, mert elfelejtett devizát is álmodni magának. Kínos körülmények között, nagykeservesen szerzett végül útiköltséget a követségtől és azonnal hazaindult.

A kaland után Hudák mind nagyobb aggodalommal nézett éjszakái elé, késő éjszakákat virrasztott át az álomtól való félelmében. Ám az átvirrasztott éjszakák hamarosan kimerítették és rövidesen még kényelmetlenebb, kusza és ostoba álomképek jelentkeztek. Egy alkalommal hálóingben, mezítláb jelent meg a parlamentben magas kitüntetésének átvételére, másnap pedig álmában gyermeket szült, és szerencséjére a legutolsó pillanatban, közvetlenül ébredése előtt sikerült megszülnie, úgy hogy a hivatalba már rendezett körülmények között indulhatott. A hivatalban karosszékébe roskadt és ismét álmodott: ifjú felesége éppen besurrant a Klauzál utcában egy legénylakásba...

Hudák elkínzottan riadt fel, szemrehányásokat téve magának. Hiszen ő álmodta Ildikót a bűn útjára is! Elhatározta, hogy mindennel leszámol, megpróbál végérvényesen megszabadulni szép álmaitól. Mielőtt hazatért, útközben elfogyasztott három nehéz vacsorát, előkészítve magát a rossz éjszakához, majd éjfélig dohányzott és feketézett, ügyet sem vetve Ildikóra, aki kerülte a tekintetét...

Hudák elképzelése csakugyan bevált: hajnalig hánykolódott, gyötrelmes álmai voltak: a vállalatnál intrikálni kezdtek ellene, végül fegyelmi úton visszahelyezték a régi beosztásába. Ildikó ezalatt megszökött egy bonvivánnal. Reggel egyedül ébredt és nem várta gépkocsi. Keservesen feljutott az autóbuszra, s éppen hogy a munkakezdésre beért a Törmelékgyárba. Senkinek sem tűnt fel, hogy ismét a régi íróasztalához ült le, a bérelszámolóban.

Este húsz deka parizert vásárolt magának és a villanyfőzőjén egy csésze teát forralt. Azután lehúzta a cipőjét és hanyattfeküdt az ágyán.

Azonnal elaludt és hetek óta nem aludt olyan jóízűen, álomtól mentesen, mint végre ezen az éjszakán...

Somogyi Pál

Velem történt...

KATONADOLOG

Egyhónapos fiunk van.

Tegnap délután a nagymama vigyázott rá, mi pedig a feleségemmel leszaladtunk a közelben levő kis moziba.

Éppen a híradót játszották. Néphadseregünk gyakorlatozott. Feleségem hozzámhajolt:

– Látod, szívem, ezért nem örülök, hogy fiam van. Elviszik katonának.

Felháborodva súgtam vissza:

– Miért? Én is voltam katona, mások is voltak. Azelőtt a lányok rá sem néztek az olyan legényre, aki nem vált be a sorozáson. Ne félj, a mi gyerekünknek sem fog ártani a katonaság. Meglátod, hogy megedződik.

Feleségem nagyot sóhajtott:

– Igen, de ő olyan kicsike...

Horváth Endre,
Budapest,
XIII., Hegedűs Gy. u. 28.

VIGASZ

Falun élő nőismerősöm megkért, vásároljak neki egy pár bélelt bundacipőt.

Végigjártam az összes helybeli üzletet. Sikertelenül.

Az utolsó boltban – elkeseredett arcomat látva – megsajnált az eladónő s e szavakkal vigasztalt:

– Sajnos, nagyon keveset kaptunk, kérem. „Még a rokonságot sem tudtuk kielégíteni.

Gyüszü László,
Szekszárd

Mamika az áruházban

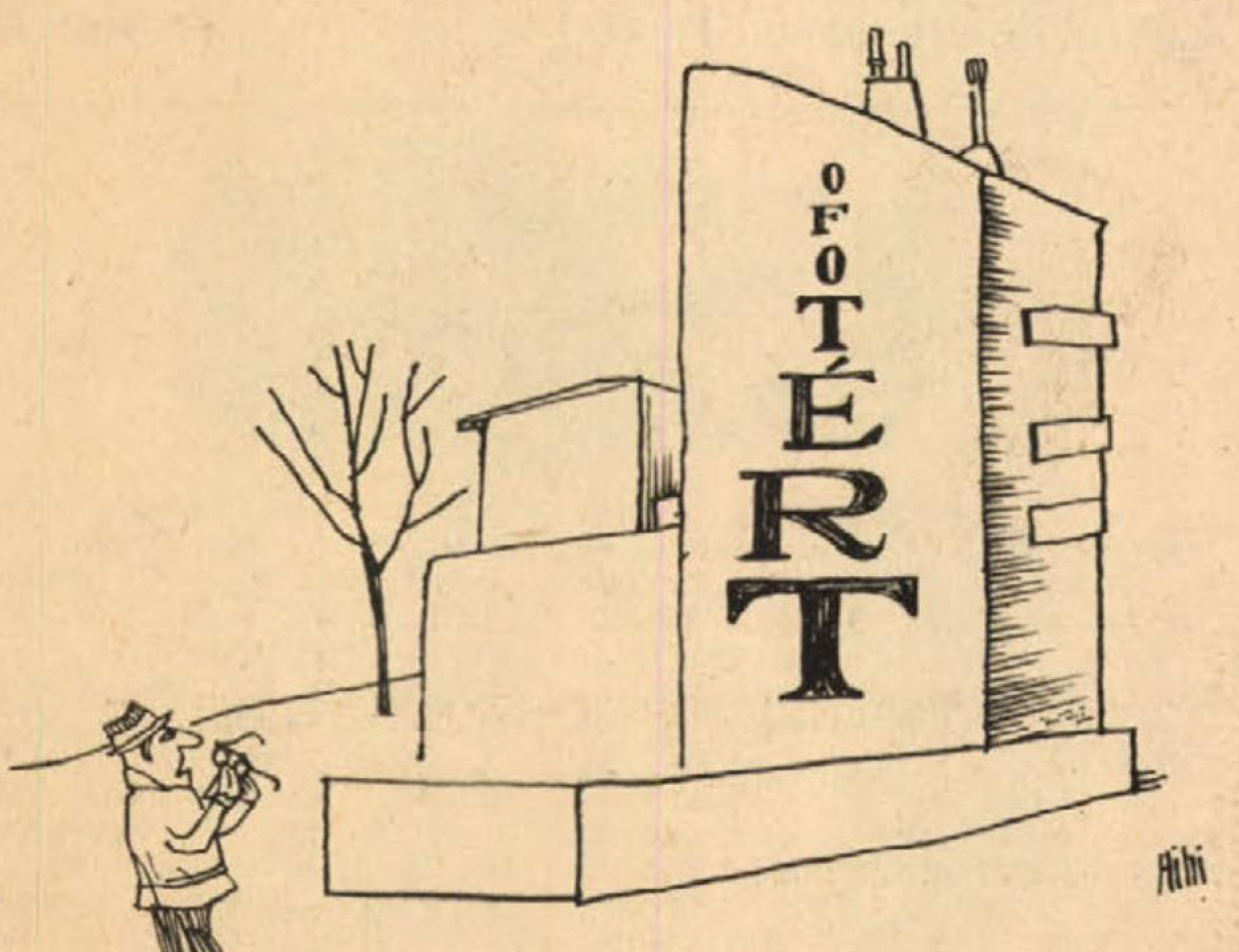
Tencz Tibor rajza

– Tessék mondani, ünnep után kinél lehet majd cserélni?
– Nálam!...

Tűzfalreklám

Hegedűs István rajza

IMPORT HUMOR

ÉLETMENTÉS

– Nagyszerű! Mintha egy pillanatra felnyitotta volna a szemét!

(A londoni „Punch”-ból)

MÁRTÍR FELESÉG

– Tudod, az a tény, hogy mindig nekem van igazam, a férjemet teljesen kikészíti . . .

(A londoni „Punch”-ból)

TÖKÉLETES KISZOLGÁLÁS

– Van egy bejelentésem egyik munkatársunkról . . .
– Melyikről?
– Amelyikről akarja . . .

(A moszkvai „Krokodil”-ból)

ELEKTROTECHNIKAI KÖZÉPISKOLÁBAN

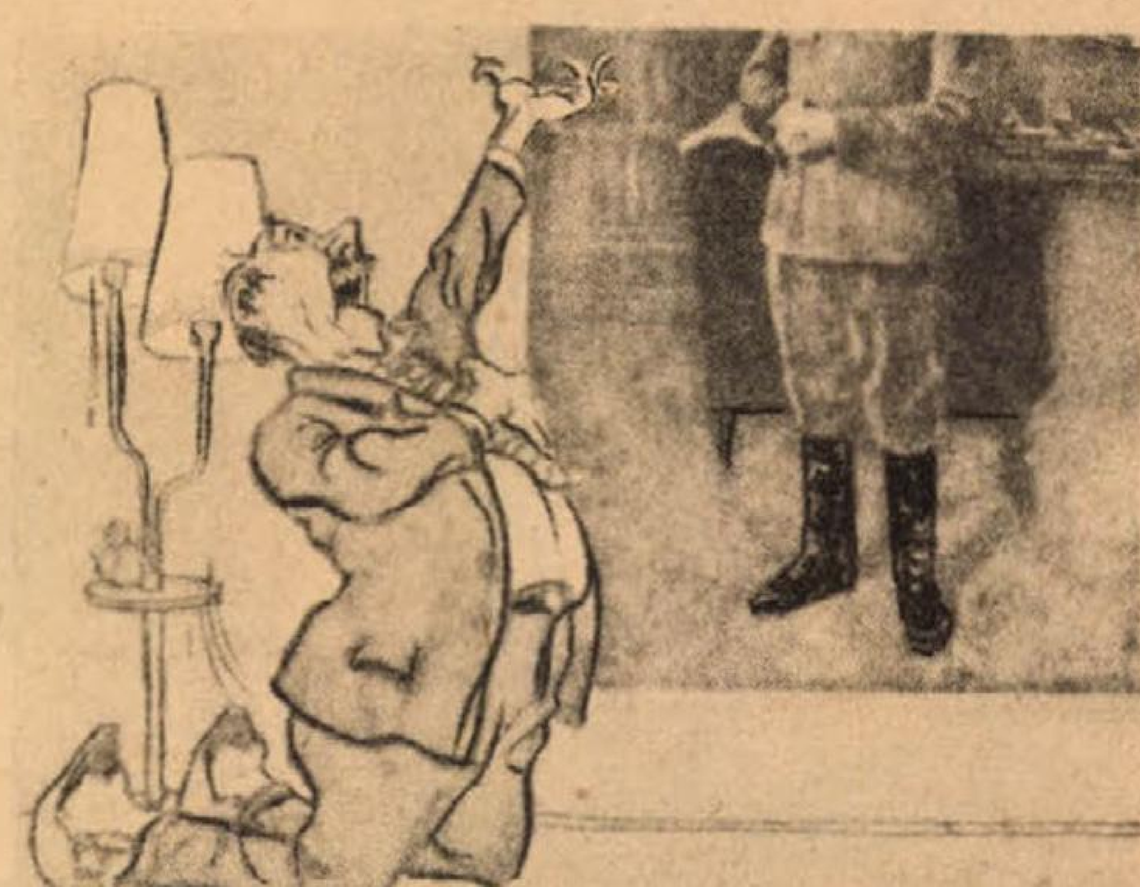
– Miért mennek haza ilyen korán?
– Kiégett a biztosíték.

(A moszkvai „Krokodil”-ból)

A KÉTARCÚ EMBER

A munkahelyen

. . . és otthon

(A moszkvai „Krokodil”-ból)

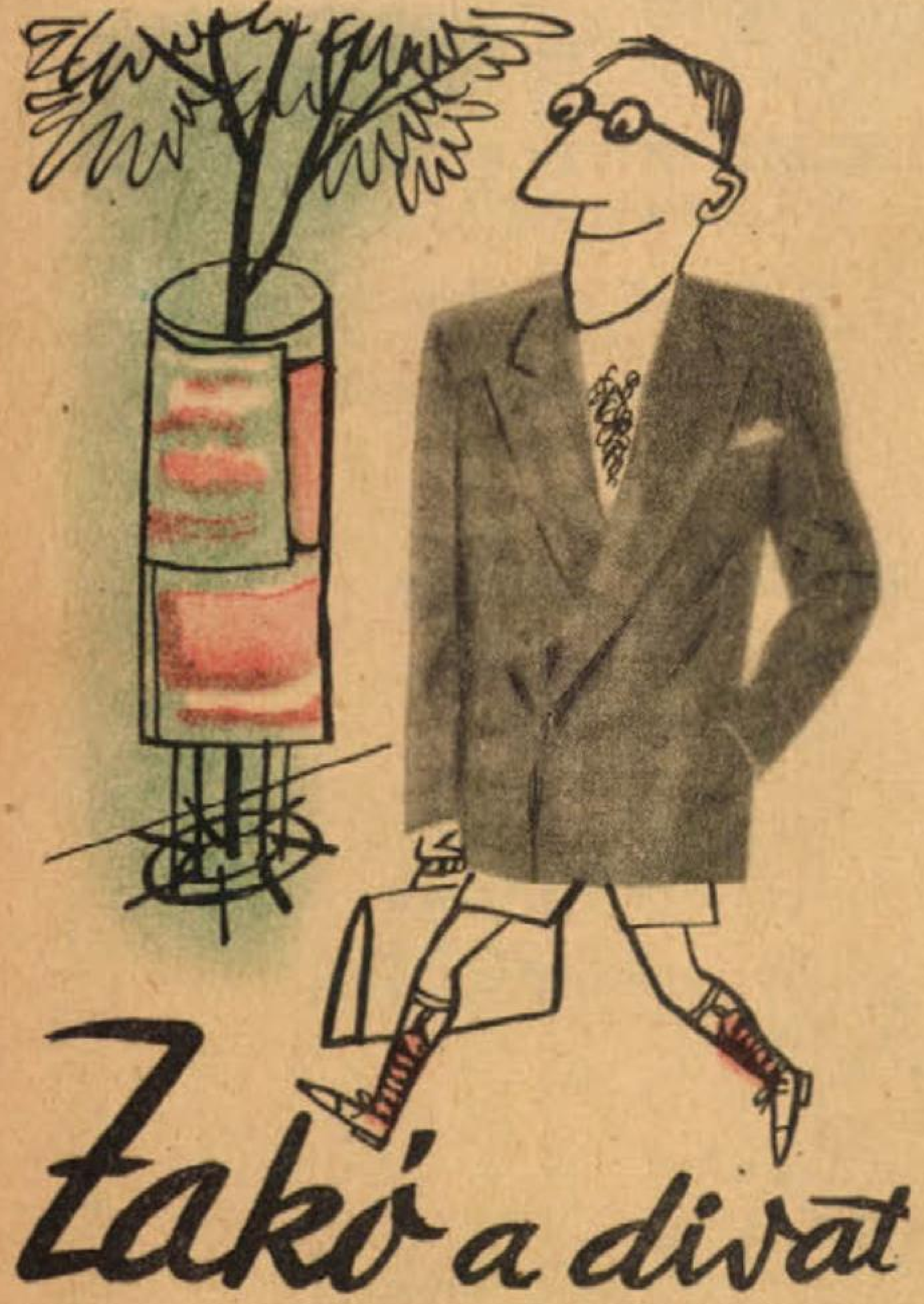
LUDAS MATYI

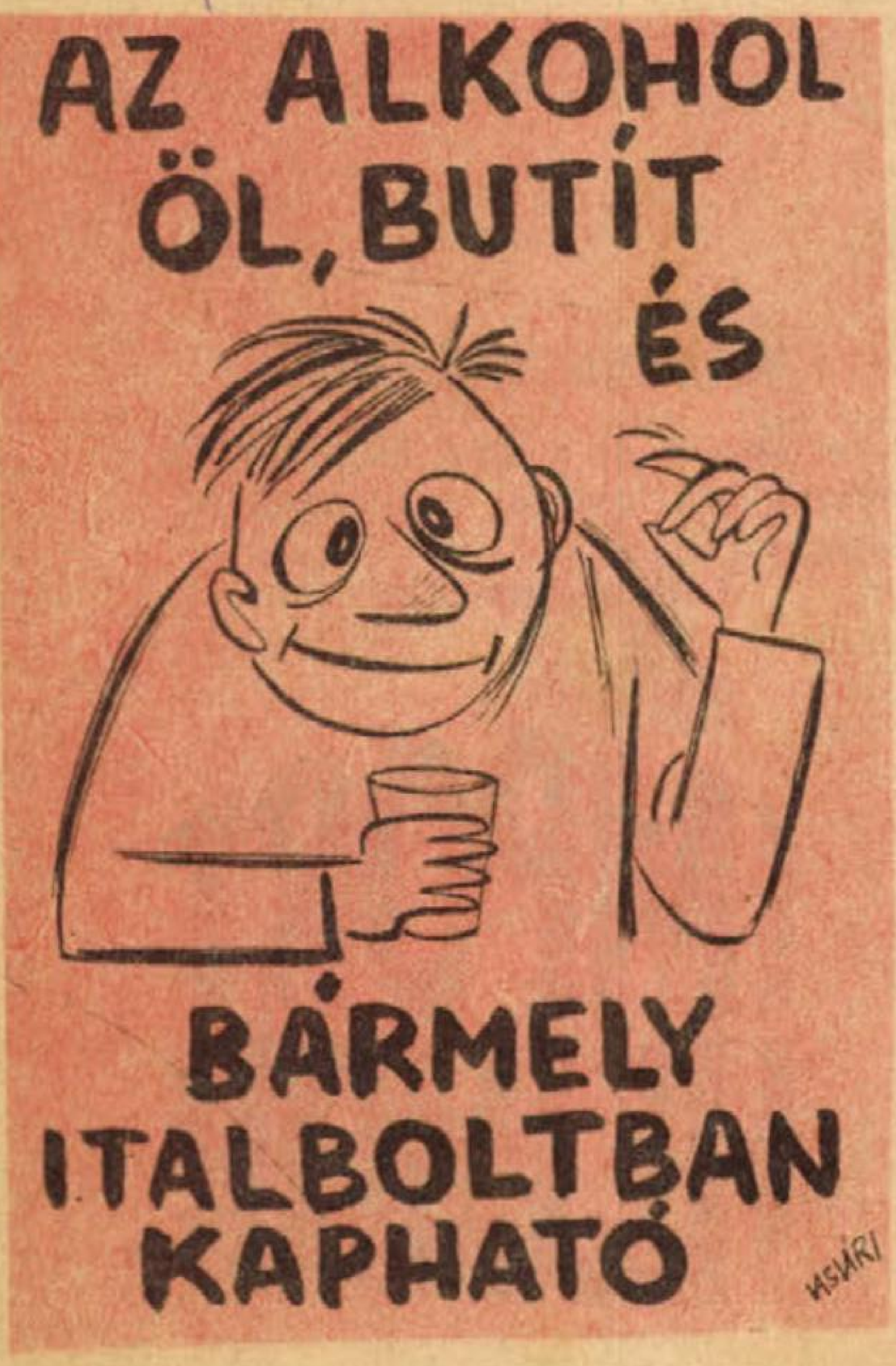
HIRDETŐ OSZLOPA

Erdei, Gerő, Hegedüs, Mészáros, Pusztai, Schwott, Szegő, Szür, Toncz, Vasvári rajzai

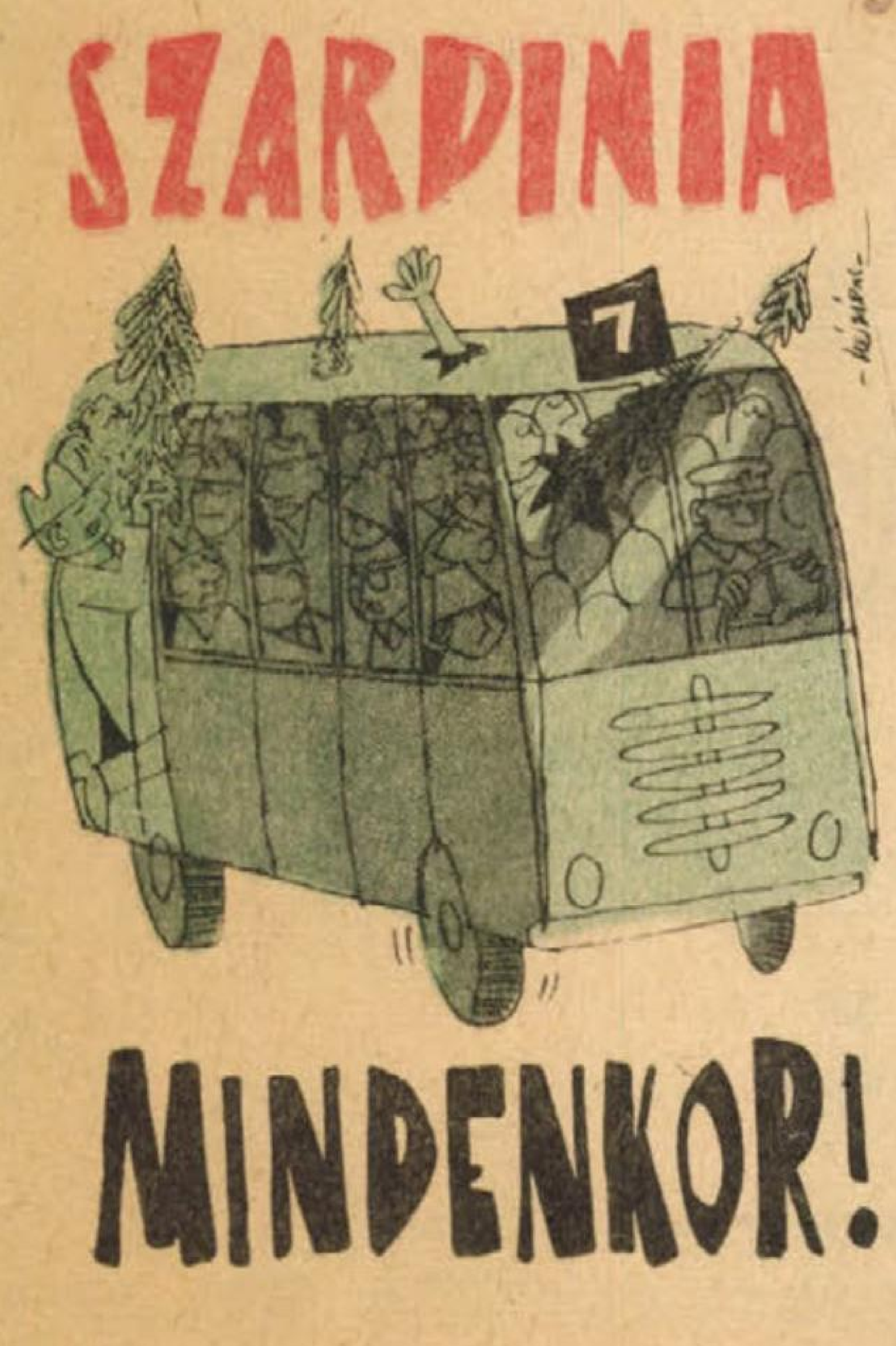

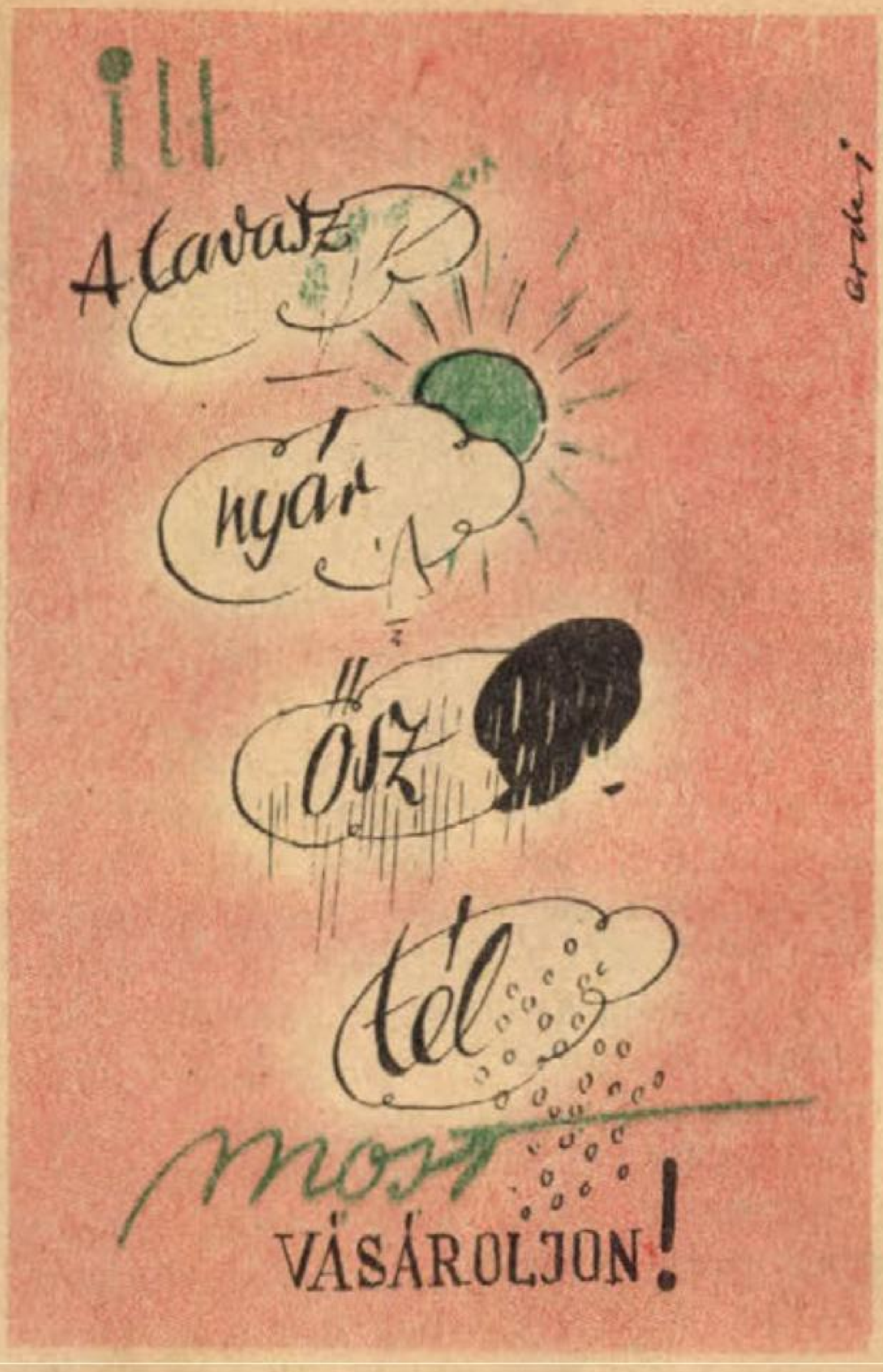

SZÉP
TÁSKA
ÖLTÖZTET

A tavasz
nyár
ősz
tél
most
VÁSÁROLJON!

NŐI BUNDÁT
MOST VEGYEN!

TURISTA HÁZ
NÁSZUTASOK!
töltsetek egy karácsonyi hetet nálunk ...
a TV nem közvetíti!

KARÁCSONYRA
GICCSET CSAK
SZAKÜZLETBEN
VÁSÁROLJON!

Fogadja
jó kávéval
A NÉPI ELLENŐRÖKET!

JÓ KÖNYV
A LEGJOBB
BARÁT!

VEGYEN
A FÉRJÉNEK
GYERMEKPAPUCSOT
35,-Ft-tól
OTTHON
KISFIÚ

Ajándékozzon
szeretteinek
ADENAUER
DIEM
CSOMBE
Kennedy
hagyományos
fegyvereket!!!

Izgalmas vasárnap délután

Ez a kis történet több mint tíz esztendős, megérett arra, hogy elmeséljük.

Sápadt délutáni verőfénynyel búcsúzott a nyár. A nagy szálloda kis szobájában elkapott a melankólikus hangulat: némi rendet kellene teremteni. Kiraktam a szekrényeket, osztályoztam a ruhákat, fehérneműket, ez tisztítóba, az naftalinba, emez rosszul viselte magát: javítóba.

Egyszer csak megszólalt a telefon.

Detektívregényekben is így szoktak kezdődni az izgalmak.

— Halló, itt Bandi — üdvözölt egy kedves kolléga. — Itt vagyok a hotelben, feljöhetek hozzád egy percre?

— Rohanj!

Bandi az úgynevezett jópofák közé tartozott. A Bimbó utcában lakott és szűkebb baráti társaságában a „rózsadombi Casanova" címet viselte. Elszánt szoknyavadásznak ismertük.

Tökéletes nyári eleganciát hozott a szobába. Világos pepita nadrágot viselt, kihajtott fehér apacsinget, amelyet színes párizsi sál koronázott.

— Adj ide háromszáz forintot — szólt.

Nem köszönés után. Köszönés helyett. Szó nélkül átnyújtottam. A francia közmondás szerint szívesen adunk kölcsön gazdagok-

nak, pontosan azoknak, akik nincsenek rászorulva. Bandi a jól szituált írók közé tartozott. Zsebre gyűrte a pénzt.

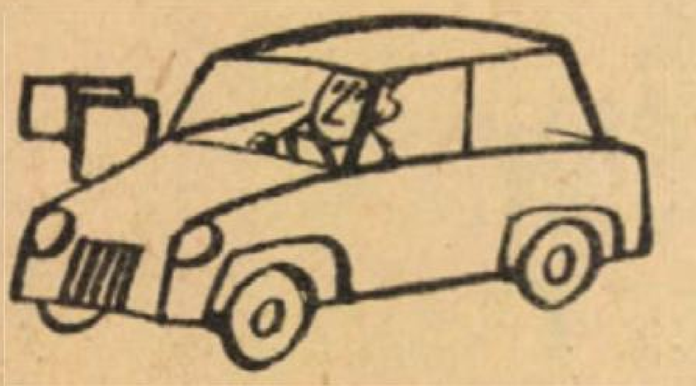
— Meg sem kérded, hogy kerültem ide és miért kérek kölcsön háromszáz forintot?

— Nem.

— Mégis elmondom. Érdekes.

Kényelmesen elhelyezkedett az egyetlen fotőjben, rágyújtott és belefogott a monológba:

— Hónapok óta udvarolok egy elvált asszonykának. Kényes a dolog, a feleségem is ismeri, te pedig ismered a feleségemet. Borzalmasan féltékeny. Mondd, mit fizetsz ezért a szobáért? Szóval a csodálatos nő végre beleegyezett a randevúba, de kikötötte, hogy csak vidéken találkozhatunk. Erre kieszeltem a víkendet. Valaki ajánlott egy leányfalui penziót. A feleségemnek azt mondtam, Székesfehérvárra megyek irodalmi riportra. Hova néz ez az ablak, még csak nem is az utcára?! Tegnap délben aztán őnagyságával kitaxiztam Leányfalura. Kisült, hogy a penziót a múlt héten államosították. Adtak egy tippet Visegrádon. Odarohantunk. Semmi. Megjártuk Esztergomot, Nagymarost, Dömsödöt. Közben a taxi órája kísértetiesen ketyegett. Vagyont adtam ki, azért kértem most tőled a háromszázat. Végre mentő ötletem támadt: a kirándu-

lásról idejöttünk, a portásnak előadtam, hogy otthon festenek, kivettem ma estig szobát, beírtam a hölgyet, mint feleségemet, tudod, mint úriember, ritkán járok a nejemmel, őt nemigen ismerik. Még az uniformisaid is megvannak? Hiszen már régen leszereltél! Persze, téged érdekel, milyen volt a nászút második része. Öregem, rémes. A tegnap este még csak eltelt valahogy, de ma majd meghaltam az unalomtól. Ki nem mozdulhatok a szobából, nehogy meglásson valaki.

Új cigarettára gyújtott, végre szóhoz jutottam:

— Miért nem mész haza?

Legyintett:

— Buta agglegénykérdéseid vannak. A feleségem tíz órakor vár a pályaudvaron. Így kerülök el minden gyanút. Innen Kelenföldre megyek, ott ülök fel, megállás nélkül megyek a Déli pályaudvarig.

Közelről megszemlélt egy kimustrálás alatt álló katona-zubbonyt.

— Ezt már nyugodtan eladhatod, amíg mi élünk, nem lesz háború — mondotta bölcsen.

Felöltötte a zubbonyt, megnézte magát az állótükörben. Káplárig vitte a gépkocsizóknál, mint öreg rezervista élvezte a katonadicsőséget. Peckes haptákba vágta magát és még szalutált is önmagának. Egyszer csak felrikkantott:

— Isteni ötletem van! Meglepem őnagyságát. A harmadikon lakunk, leszaladok hozzá. Kopogok, strammul jelentkezem. Remekül fog mulatni!

— Szerény nő lehet. Romantikusan megszökteted és jelmezdélutánnal szórakoztatod.

De már fel is rakta a sapkát kopaszodó fejére, jobb kezét az orrához emelte, mint öreg harcos ellenőrizte, jó helyen fekszik-e a sapkarózsa.

— Jól áll nekem a pléhgallér — állapította meg és elrohant.

— Siess vissza! Hatkor moziba megyek.

Visszakiáltott:

— Mit akarsz? Öt óra. Három perc múlva itt vagyok.

Megigézve néztem utána. Festői látvány volt, felül derékszíjjal, oldalszíjjal, arany vállpánttal, marcona harcos, alul pepita nadrág, fehérbetétes sárga cipő.

Eltelt a három perc, még tizenhárom, még huszonhárom. Nem jött vissza. Már éppen készülődtem, amikor belépett.

— Hol mászkálsz? A portásnál akartam üzenetet hagyni.

Ekkor néztem rá. Nemrégen még daliás katonai termetét női esőköpeny fedte. Hajadonfővel állt előttem, aztán lerogyott a fotőjbe és jajveszékelt.

— Mi történt? — kérdeztem riadtan.

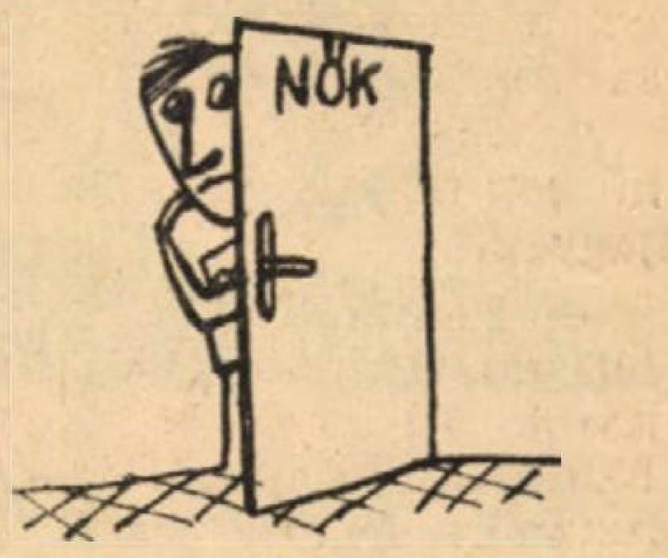

Akadozva jöttek ki a szavak a haloványra vált ajkak mögül.

— Kísérteties, félelmetes.

Beleöntöttem egy pohár konyakot. Végre megeredt a nyelve:

— A vicc remekül sikerült. A hölgy ujjongott. Rögtön indultam vissza hozzád. A keresztfolyosón szembe jött velem három magas rangú katonatiszt. Ha jól láttam egy tábornok és két ezredes. Kővé meredtem. Nem tudtam eldönteni, mit csináljak, szalutáljak vagy elszaladjak. Az arany középutat választottam, előbb strammul tisztelegtem, aztán elszaladtam. A tábornok szívélyes lezserséggel visszaköszönt, de egyszerre megakadt a tekintete a nadrágomon. Megfutamodtam. Bezárkóztam a második emeleti női toalettbe, ott töltöttem bezárkózva egy vérfagyasztó félórát. Nem mertem kimozdulni, folyton lépteket hallottam. A síri magányban minden eszembe jutott.

Hiszen ma Alkotmány ünnepe van, feljöttek vidékről a katonai vezetők, és valaki mondta is, hogy a kormány tagjai itt meglátogatják őket. Ha engem elcsípnek, aki felül őrnagy vagyok, alul jampec, — akkor végem van. Minimum bevisznek és jó ideig ott tartanak, amíg ki nem derül, hogy nem vagyok merénylő...

Mellérogytam. Hiszen a kihallgatás első kérdése: kitől kapta az uniformist?

— Hát ha elkapnak, téged is becsuktak volna, az bizonyos — vigasztalt.

Egymást túllicitálva, sötét színekkel ecseteltük a ránk leselkedett súlyos csapásokat. Bandi sírva fakadt.

— Ne bőgj! — szóltam rá. — Elvégre tiszta volt a lelkiismeretünk. Buta csíny és kész. Majd csak kijöttünk volna a dutyiból.

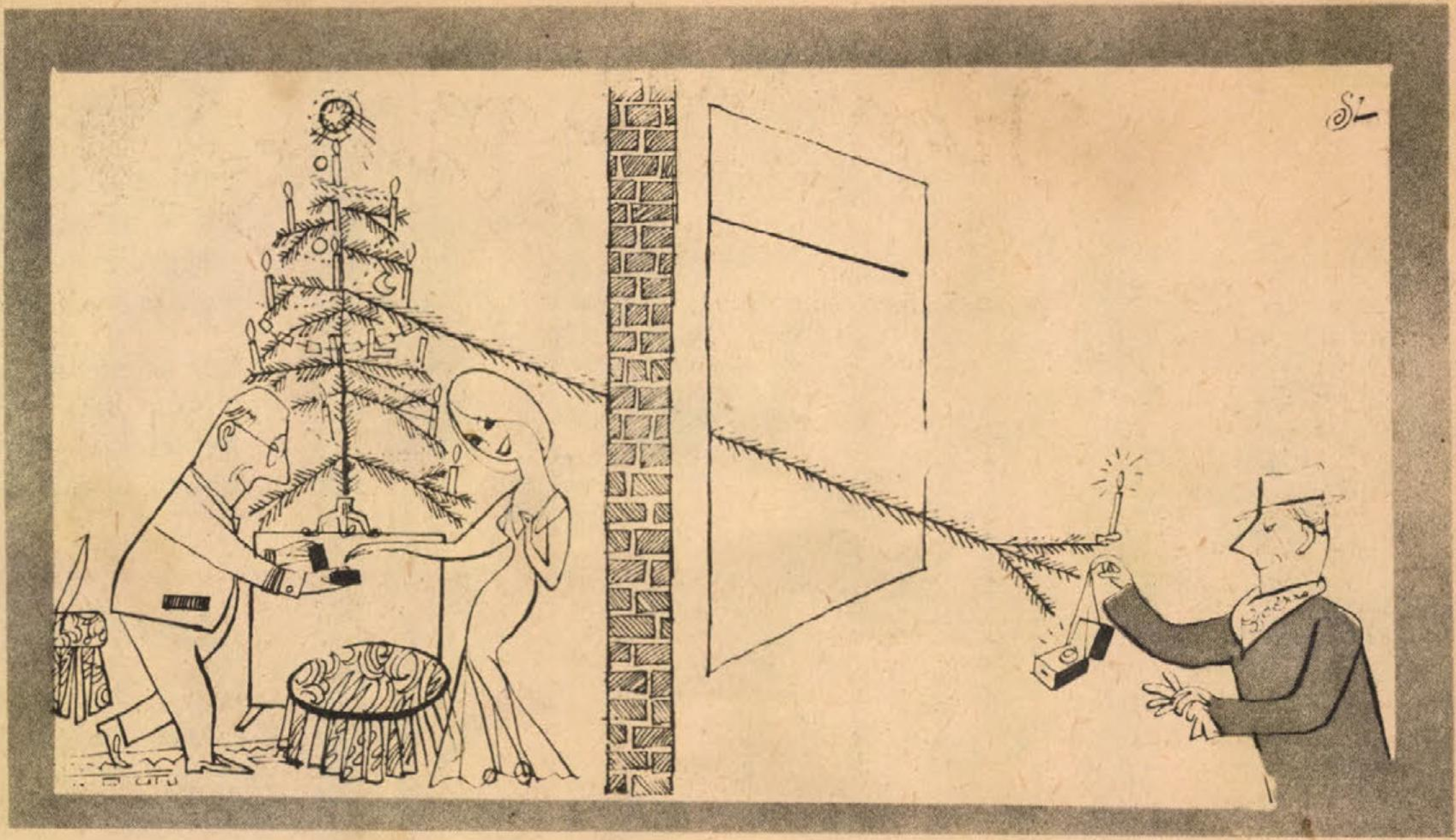
Felzokogott:

— Én nem! Inkább bevallottam volna egy bombamerényletet, mintsem a feleségem szeme elé kerüljek.

Stella Adorján

Az illegális ajándék

Szűr-Szabó József

HÁZIREND

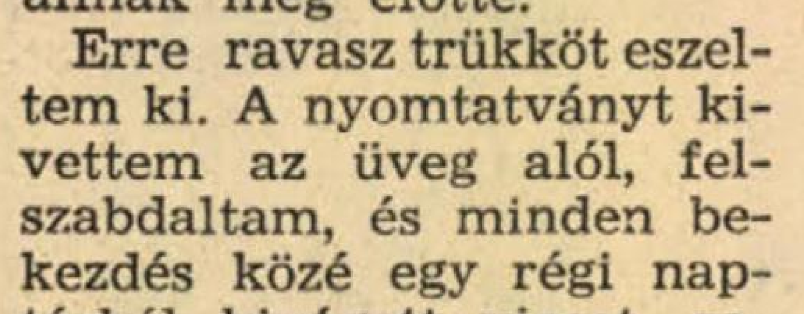
A tanácstagi beszámolón valaki szóvátette, hogy megfigyelése szerint a kapu alatt kifüggesztett „Házirend" nem érdekel senkit, azt a lakók sohasem olvassák el.

A felszólalás után lakókörzetünk tanácstagja megjegyezte:

— Pedig abban nagyon hasznos tudnivalók olvashatók. Jó lenne, ha a lakóbizottsági elnökök szorgalmaznák a „Házirend" tanulmányozását.

Tekintve, hogy a Zebra utca 7-ben én vagyok a lakóbizottsági elnök, megkezdtem a szorgalmazást.

Először lakógyűlést kolompoltattam össze, és azon lelkesen buzdítottam lakótársaimat a fontos nyomtatvány tanulmányozására. Egy hét múlva a házfelügyelő közölte velem, hogy

mindenki elsiet a tábla mellett, direkt figyeli a lakókat, de még véletlenül se állnak meg előtte.

Erre ravasz trükköt eszeltem ki. A nyomtatványt kivettem az üveg alól, felszabdaltam, és minden bekezdés közé egy régi naptárból kivágott viccet ragasztottam. Így talán elolvassák...

Az eredmény lesújtó volt. Én, a házfelügyelő, és a felirattal szemben lakó Werner néni, tehát hárman, figyeltük a lakókat. Elrohantak a tábla mellett.

A következő héten a viccek helyett csalhatatlan lottó tippeket, és egy sikerrel kecsegtető nyerési rendszert ragasztottam a bekezdések közé. Megint nem olvasta el senki.

Erre megállapítottam, hogy a drága pénzen nyomtatott „Házirend"-et a szedőn kívül emberfia nem olvassa el.

Telt-múlt az idő. Egyszer csak megállított egy fiatalember a lépcsőházban. Felismertem benne az első emelet 5. egyik társbérlőjét.

— Még be sem mutatkoztam. Fellegi vagyok, a Közértben dolgozom, de szabad óráimban elbeszéléseket írok. Sajnos, mindig visszakapom a lapoktól a novelláimat. Olvasókra szomjazom és azt szerettem volna, ha legalább a ház lakói ismernék írói képességeimet. Sajnos, ezt sem tudtam elérni, pedig azt hittem, hogy beválik az ötletem. Két hónappal ezelőtt kiemeltem a keretből a „Házirend" nyomtatványát, és az elbeszélésemet ragasztottam a helyébe. Folyton lestem az olvasókat, de hiába. A megbabonázott keret előtt mindenki elrohant.

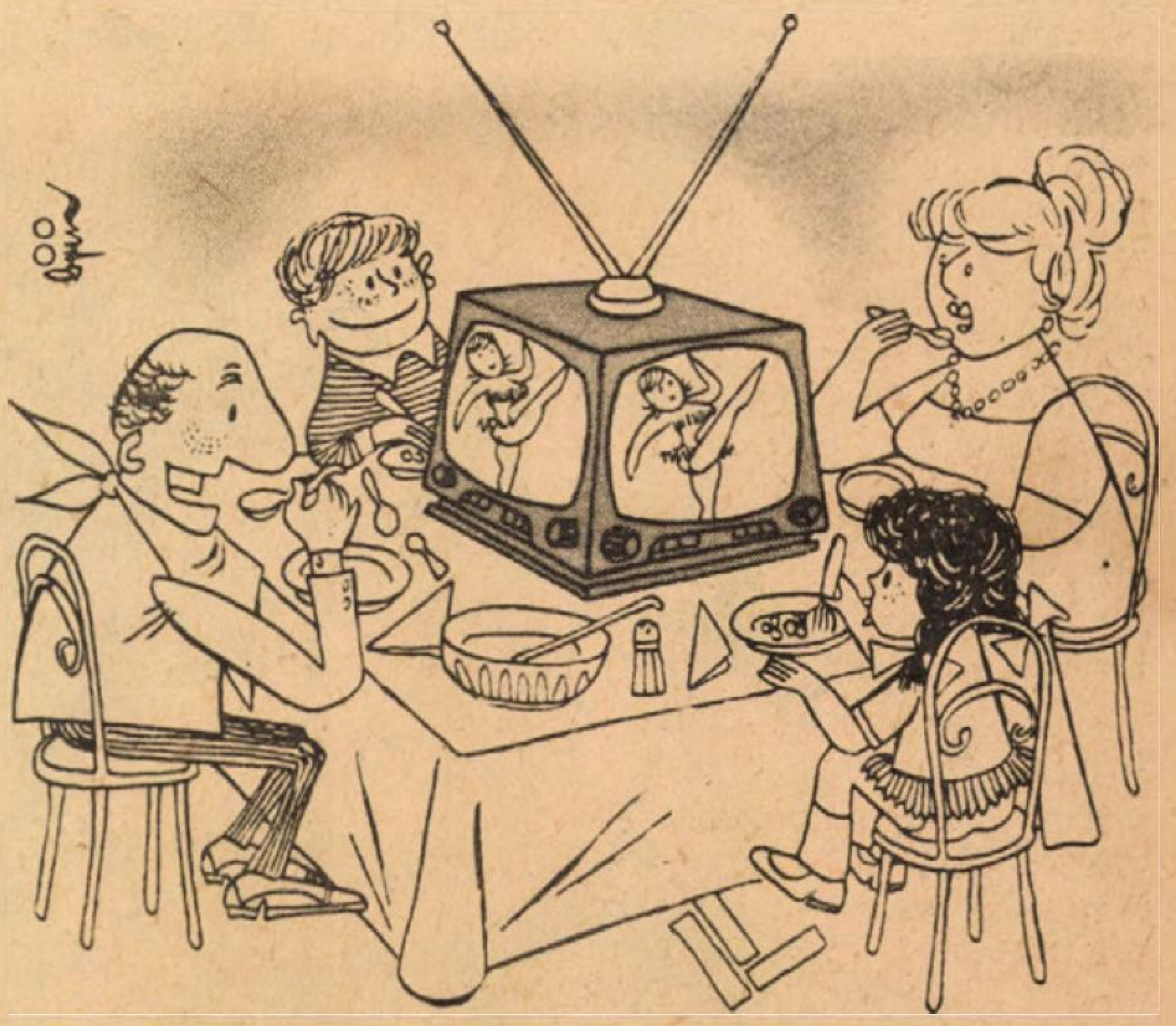
Odapillantottam. A „Házirend" helyén valóban az ő novellája volt.

Két hónap alatt még én sem vettem észre.

(palásti)

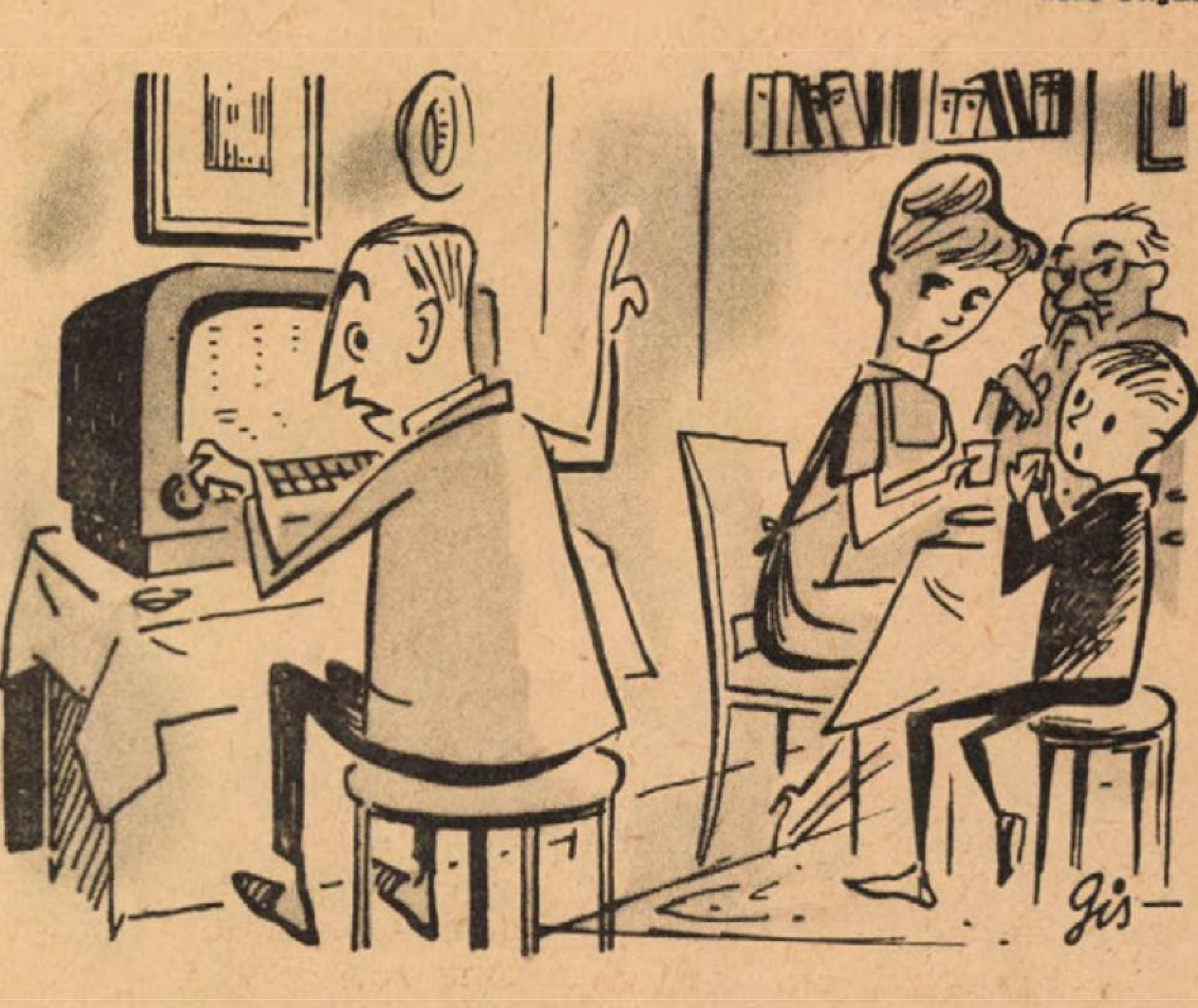
„Vacsora"-típusú TV-készülék

Balázs-Piri Balázs rajza

A nagy kísérlet

Szegő Gizi rajza

– Pszt, maradjatok csendben! Megkísérlem a Petőfit venni!...

Mennyei ajándék

Toncz Tibor rajza

– Ide kértek egy megbízható bejárónőt? . . .

Karácsonyi hal

Nagy örömmel üdvözlöm most
Ezt a jó hírt e kis dallal,
Bőségesen ellátnak majd
Karácsonyra minket hallal.

Egy filmírónk megjegyezte:
Várom már a halas tálkát,
De félek, a filmkritikus
Ebben is talál majd szálkát.

Pesti pásztordal

Lejött a „Mennyből az angyal",
Ezt közli mutáló hanggal
Naponta sok száz torok,
Ettől hangos kocsma, resti,
Mert ezt fújják most a pesti
Betlehemi pásztorok.

Vendéglőkben szerepelnek,
S közönséget mindig lelnek,
Van még Pesten áhitat,
Pláne, ha a törzsvendéget
A sok fröccs, mely nem ér véget,
Hangulattal átitat.

Vattából van a szakálluk,
Papír-jászol is van náluk,
S míg a vendég andalog,
Üzletet keverve ebbe,
Sok forintot terelnek be
Markukba a pásztorok.

(-véghy)

Komisz kölyök a világűrben

Várnai György rajza

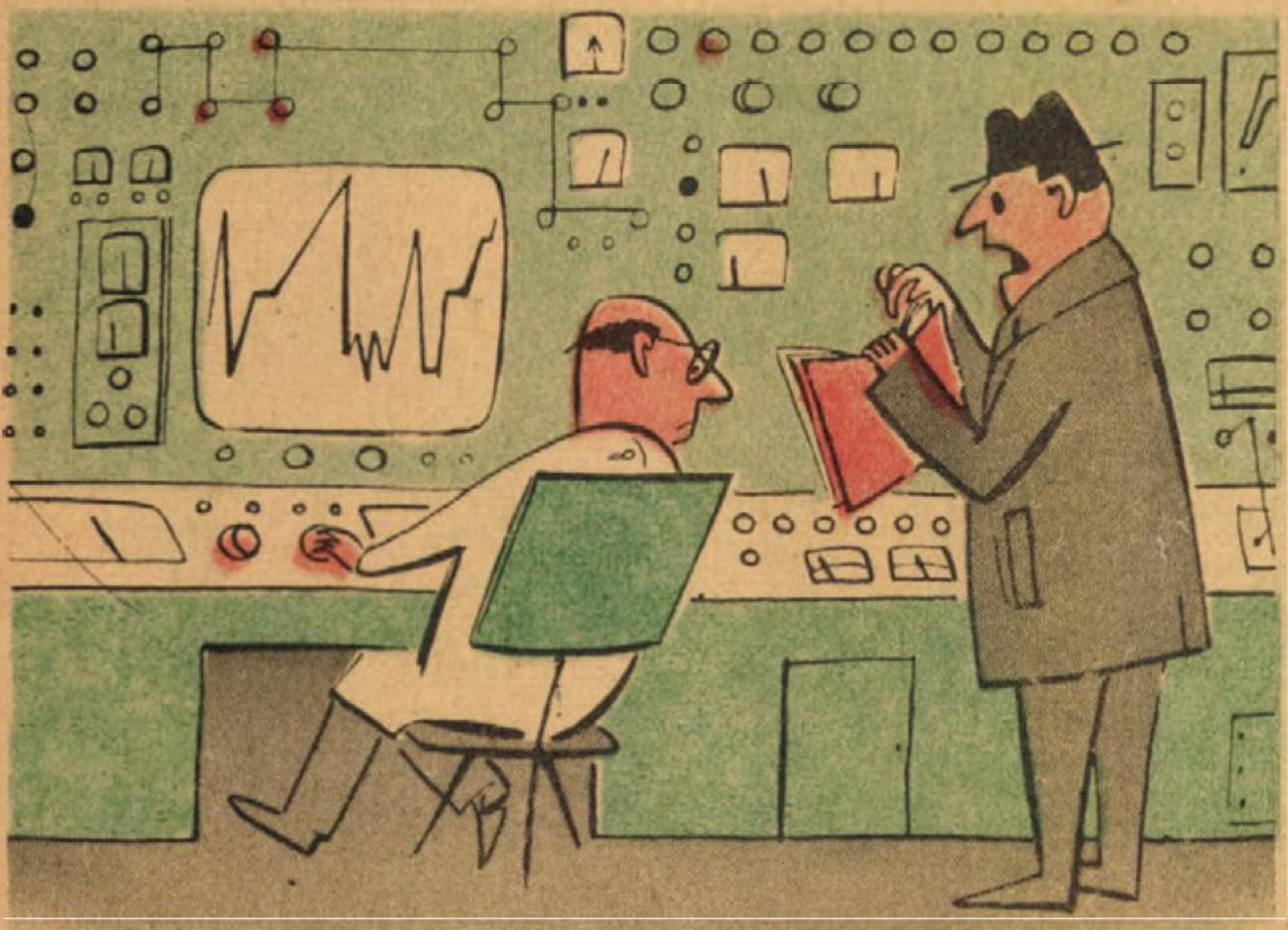

E heti hirdetésünk

Elektronikus úton megfejtették a maya nyelvemlékeket

Vasvári Anna rajza

– Tessék mondani, ezt a magyar verset nem lehetne? . . .

Tempó 1962

Kart karba öltve andalog az alkonyi nap bíbor sugaraiban Gábor és Julika.

— Mire gondolsz? — kérdezi egyszer csak a lány.

— Arra a percre, amelyben megismertük egymást ... — válaszolja a fiú.

— Emlékszel, szívem, az apró eszpresszóra, hol bemutattak bennünket egymásnak?

— Mintha tegnap lett volna ... — érzékenyül el Julika.

Gábor tovább mereng:

— És ... emlékszel, szívem, a szűk mozipáholyra ... ahol először csókoltalak meg?

— Mintha tegnap lett volna ...

— És ... emlékszel, szívem, a Slipőcz Toncsi kis lakására, amit másfél órára kölcsönadott nekünk?

— Mintha tegnap lett volna ...

*

Pedig mindez ma volt.

— (d—i)

Hátha valaki nem ismeri

Mottó: Nincsenek régi viccek, csak öreg emberek vannak. Egy újszülöttnek minden vicc új.

Két barát találkozik

– Szörnyű, tele vagy kék és zöld foltokkal! Mi történt veled? – kérdi az egyik.

– Összevesztem a feleségemmel egy karácsonyfadísz miatt – feleli a másik.

– Hogy-hogy?

– A feleségem megtálálta egy angyal haját a kabátomon.

A tanító felszólítja Pistikét:

– Mondj nekem, fiacskám, egy gyűjtőszót.

– Persely – mondja Pistike.

Hajósné így szól a férjéhez:

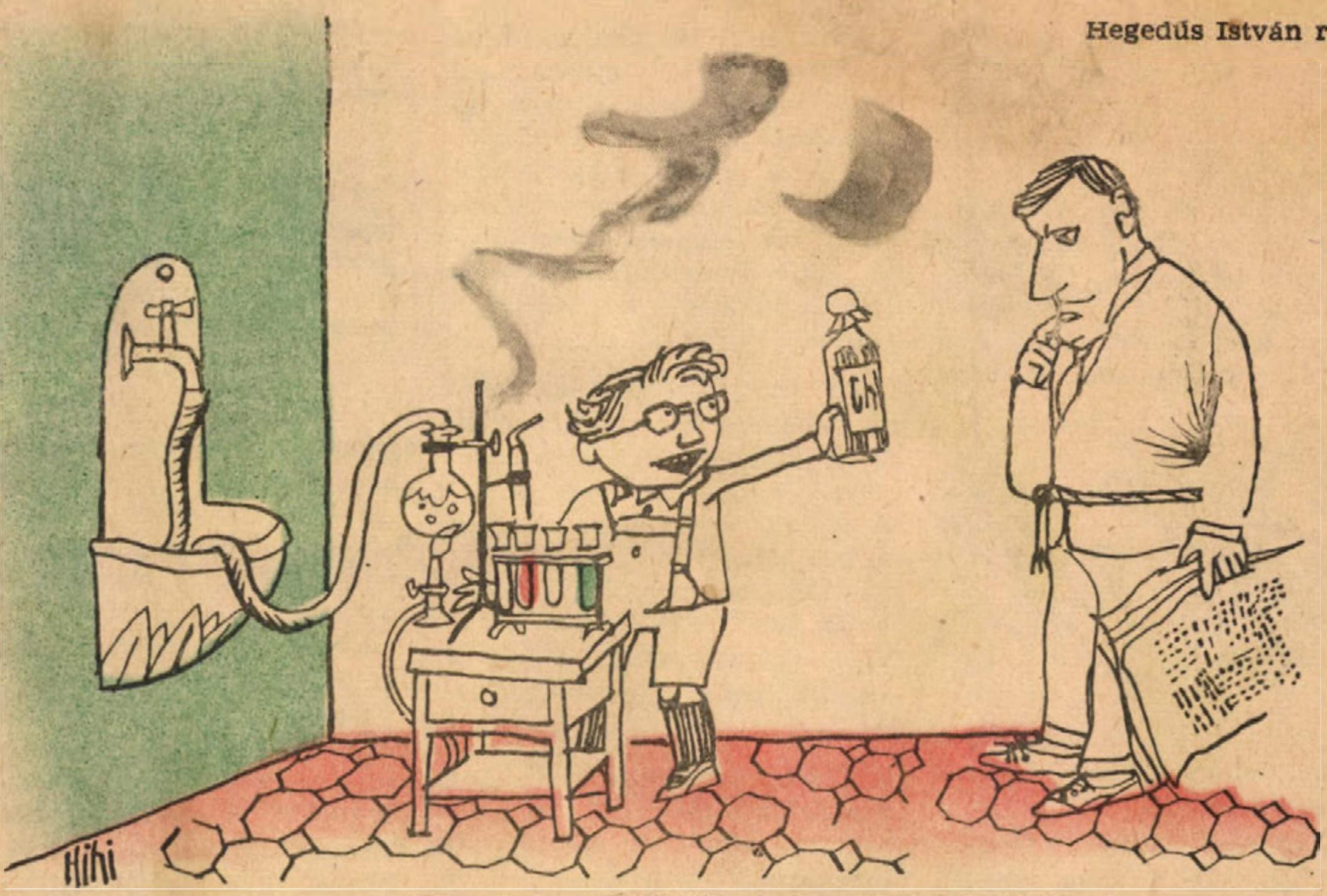
– Micsoda szegény emberek lehetnek a mi szomszédaink?

– Miből gondolod?

– Valahányszor kölcsönkérek tőlük valamit, mindig azt üzenik vissza, hogy nincs nekik.

A kis kémikus

Hegedűs István rajza

– Sikerült az ivóvízből vegytiszta klórt előállítanom!

Decemberi lelkiismeretfurdalás

Erdei Sándor rajza

Bosszúság

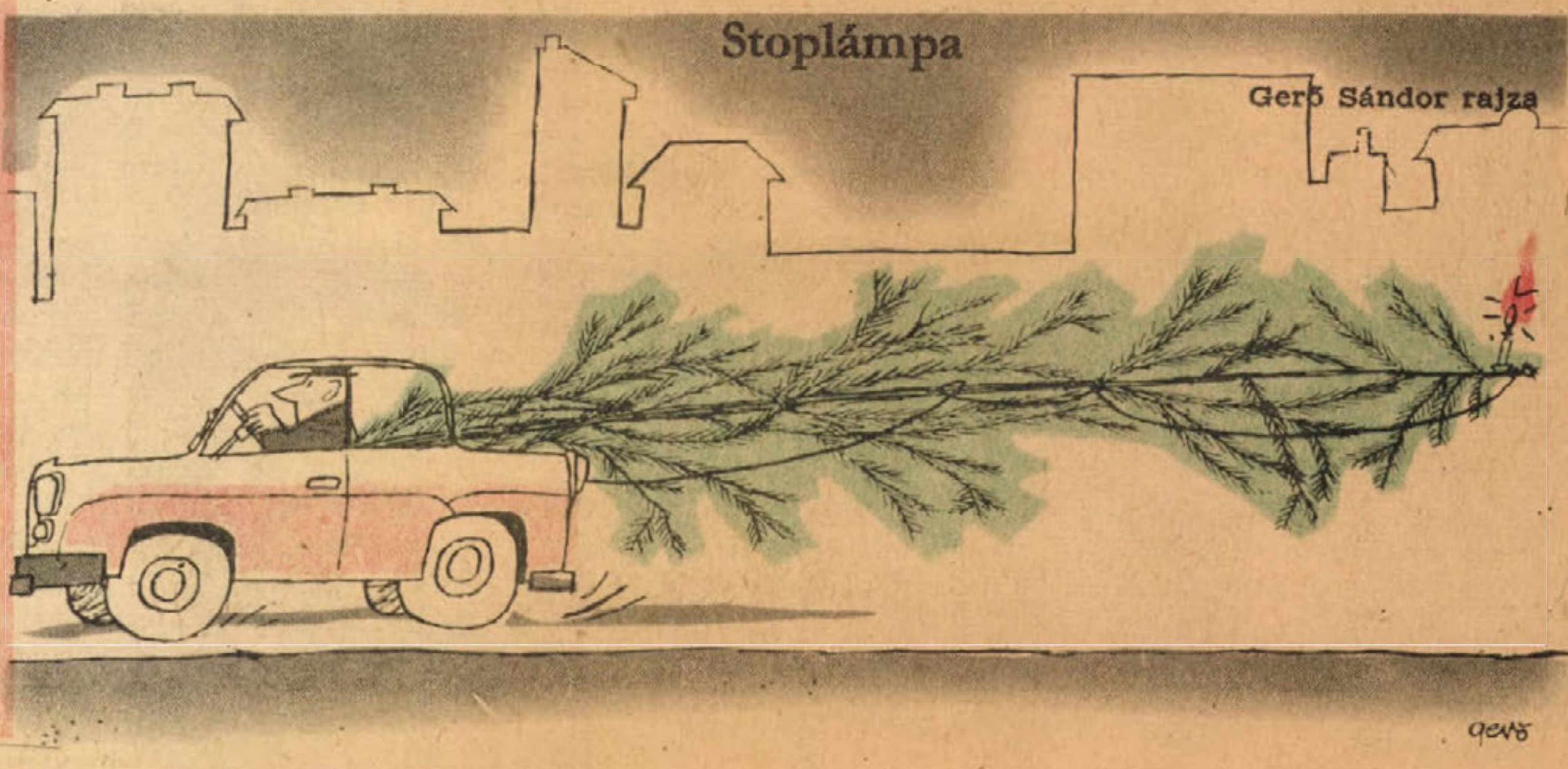
Erdei Sándor rajza

– A fene egye meg, kellett nekem kipróbálnom? Máris elromlott!

Stoplámpa

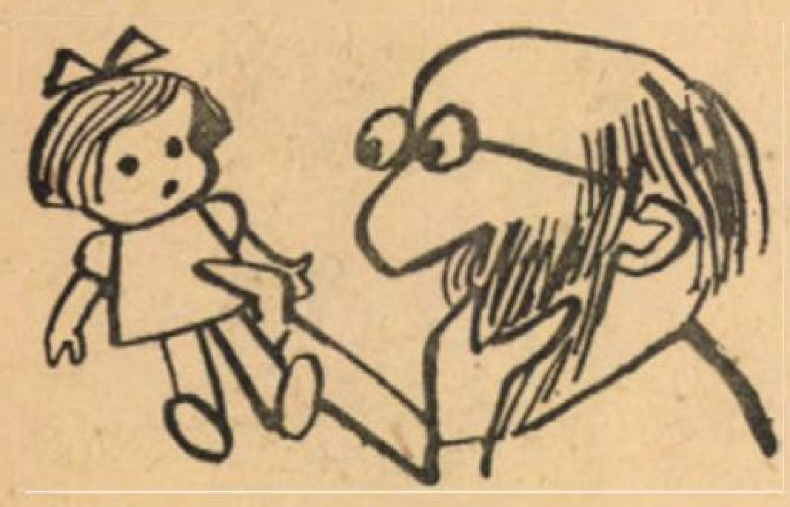
Gerő Sándor rajza

JÁR A BABA, JÁR...

Nem eleven apróságról, játékbabáról lesz szó az alábbiakban. Ez a baba is jár. Bizottságtól bizottságig. Kísérjük végig születése útját.

Általában képzőművész mintázza meg a baba fejét, esetleg az egész testét. A gipsz-szobrocskának először a Képzőművészeti Alap zsűrije előtt kell megjelennie. Indokolt is, hogy

csak olyan játék kerülhessen a gyerekek kezébe, amely fejleszti szépérzéküket.

Következő stáció: Játékbíráló Bizottság. Ez dönti el, hogy gyermeklélektani, pedagógiai szempontból megfelelő lesz-e az újszülött.

Ezt követően a Sport-, Játék- és Hangszer Nagykereskedelmi Vállalat illetékesei teszik meg előzetes észrevételeiket a babamintával kapcsolatban. Ők ismerik a vevők igényeit, ízlését.

Most már, ha minden eddigi vizsgálat kedvező eredménnyel zárult, az érdekelt játékkészítő szövetkezet előállítja a prototípust. Ez a prototípus-baba újfent tisztelgő látogatást tesz a Sport-, Játék- stb. Vállalat bizottságánál. Ezúttal azt ellenőrzik: nem deformálódott-e a játékbaba gyártás közben?

Ha nem, akkor a baba ismét a Játékbíráló Bizottsághoz sétál, és itt megkapja a gyártási engedélyt. Ez azonban kevés az üdvösséghez. A babának sürgősen el kell látogatnia a Kereskedelmi Minőségellenőrző Intézetbe is. Itt arról kell számot adnia, hogy alkatrészeinek minősége rendeltetésszerű használatát biztosítja-e.

Tegyük fel, hogy szolgálatra alkalmasnak találtatott. Ez esetben a proto-babát átküldik az Egészségügyi Intézetbe.

Amennyiben itt sem találnak kifogásolni valót, a Sport- stb. Vállalat az új babával kapcsolatban árjavaslatot készít, majd a Belkereskedelmi Minisztérium még egyszer ellenőrzi a babát, és megadja a gyártási engedély számát. Ezek után a tanács ipari osztálya felülvizsgálja a kalkulációt, a Könnyűipari Minisztérium árosztálya megállapítja a játékbaba forgalmi adóját, a Belkereskedelmi Minisztérium árosztálya pedig az árszintet határozza meg.

Ennyi az egész. Most már lehet gyártani az új babát.

Tudomásunk szerint a fent említett vállalatok, intézmények javarésze a Belkereskedelmi Minisztérium hatáskörében tevékenykedik. Kérdésünk: nem lehetne-e tömöríteni, összevonni az előkészítés munkáját? Annál is inkább, mert a fent leírt folyamaton nem csak az új babának, hanem minden új játéknak végig kell mennie.

Ha ez nem így lenne, akkor nem tellene bele nyolc-tíz hónapba, míg a mintából játék lesz.

(—ti)

„CALVADOS"

Vettem egy üveg szép, színes címkés, magyar gyártmányú „Calvados-szerű" pálinkát a Lenin körúti „nagy Csemegében". Remarque „A diadalív árnyékában" című könyvében folyton ezt itták, kíváncsi voltam, milyen ízű. (Almapálinkának kellene lennie, de kitűnt, hogy nem az alma, hanem a szesz íze dominál benne.)

Három forint ötven fillér betétet fizettem, a szabványos fél literes üvegért. Amikor az üveg üres lett, a közeli Közértben nem vették vissza, mondván, hogy ők nem árulnak Calvadost. Erre ott helyben leáztattam a címkét, mire szó nélkül beváltották az üveget. Rendnek muszáj lenni...

(p.)

AZ ÉRDEKELTEK HOZZÁSZÓLNAK

A „Valami" című bírálatuk helytálló és jogos. Boltvezetőinket ismételten utasítottuk, hogy beosztott dolgozóinknak rendszeres áruismereti oktatást tartsanak.

Főv. Háztartási Bolt
Kemenes Ernő ig.

„Le a gyerekkel!" című írásukkal kapcsolatban elrendeltük, hogy a Budai Fodrász KTSZ vezetősége a felelőtlen kijelentéseket tevő dolgozók ellen fegyelmi eljárást folytasson le. A fegyelmi eredményét szakmai híradónkban közzé fogjuk tenni; hogy többi dolgozóink is okuljanak belőle.

Bp. Kisip. Szöv. Szolg. Szöv.
Emesz György elnök

TÓBIÁS, A LÓHAJCSÁR

Tóbiás nagybátyám lóhajcsár volt, ismétlem, lóhajcsár és nem lókupec. Annál kevésbé lehetett kupec, mert ehhez bizonyos előképzettség szükségeltetett a számok és a passzusok világában, ezt pedig nagybátyám elmulasztotta megszerezni, mivelhogy összesen egy napig járt iskolába. Az első órában nézeteltérése támadt a többi nebulóval, ennek folyományaképpen úgy ellátták a baját, hogy többé semmiféle hathatós biztatásra sem volt hajlandó átlépni a tanintézet küszöbét. A piacot környező boltokban töltötte ifjonti napjait, ahol a lókereskedelmi káderek naphosszat eszmét cseréltek, vagy más módon fogyasztották idejüket. Résztvett mulatságaikban, sajátos manővereikben, és így idővel elsajátította a szakma hagyományos művészetét. A bagórágásban meg italfogyasztásban rövidesen messze felül is múlta mestereit. Ennek ellenére egyszerű hajcsár maradt mindvégig. A gazdát cserélt lovakat rövidebb, hosszabb idő alatt új tartózkodási helyükre kalauzolta. Egyszer két évig tartott, míg egy ilyen Hatvan–Füzesabonyi útról előkerült. A bíróság előtt azt vallotta, hogy útközben meglovasították a lovait. Egy évig benttartották, míg az ügy tisztázódott valahogy.

Nagybátyám – beszéljünk erről is nyíltan és őszintén –, nem volt kimondottan szép ember. Vágyálmát, az ötven kilós testsúlyt sohasem érte el. Állítása szerint ugyan egyszer felhízott negyvenöt kilóig, de mert kijelentéseiben nem mindig ragaszkodott a történelmi hűséghez –, ezt sem hitte el neki senki. Magasságban ugyan megütötte a másfél métert, ennek ellenére lötyögött rajta a bőr és a ruha. Egyetlen foga sem maradt a szakmatársaival folytatott évődések következtében. Mondjuk ki apertè: alacsony, girhes, csupaszőr ember volt semmilyen náció sem vallotta volna szépségideálnak. Ennek ellenére – mint azt később számtalan esetben álmélkodva tapasztaltam –, kedvence volt a nőknek. Egyszerűen megvesztek érte. Száz kilós, sudártermetű menyasszonya kútba akarta vetni magát, mert késett az esküvőjük. Majd később, a tizedik gyerek után is olyan féltékeny volt nagybátyámra, hogy a Nefelejcs utcai ház nyolcszáz bejelentett és kétezer bejelentetlen lakója éjjeleket töltött ébren harsány nézeteltéréseik miatt.

Kilenc lánya volt és egy fia. Az ötödik újszülöttnél tűvé tették utána a lóvásártéri italméréseket.

– Lányod született – mondta a hírvivő –, nem is vagy kíváncsi rá?

– Miért lennék rá kíváncsi? Talán három feje van? Egyik gyerek olyan, mint a másik; egyik ilyen, másik olyan.

Egy alkalommal megkérdezte tőle a bíró, akivel hivatalos ügyben már volt alkalma eszmét cserélni: – Mi hozta magát megint ide?

– Két zsaru – felelte lakonikusan nagybátyám.

– Persze, részegen – jegyezte meg a bíró.

– Természetesen – felelte nagybátyám –, mind a kettő részeg volt, mint a csap.

Egyébként hazaérkezése pillanatában mindig azonnal elnyomta a buzgóság. Később felébredvén, odaszólt egyik lányának: – Te lány, – nevüket elfelejtette, ezért politikusan ezzel a gyűjtőnévvel szólította valamennyit. – Húzd le már a csizmám, lábamon felejtettem, amikor lefeküdtem. Mindezektől eltekintve házias és békés természettel volt megáldva, hiába ismételte ötpercenként a felesége: – Tóbiás, te undorító disznó vagy! – Nagybátyám mosolyogva felelte: – Ugyan már, ne flörtölj velem!

Egyszer nagynéném leküldte a sarki fűszereshez az előre kifizetett petróleumért. Lement és csak tizenhét év múlva jött vissza. Közben Amerikában is megfordult. Visszaérkezése után találkoztam vele. Eldicsekedett, miként járt túl a félvilág eszén, hogy a háború kitörése előtti percekben hazajuthasson sokáig nélkülözött szeretteihez. Erre az útjára rendkívül büszke volt. Fűnek-fának mesélt róla. Pedig számtalan ballépése közül ez sikerült a legkevésbé. Egy hét múlva behívták katonának. A kiképző tizedes így szólt hozzá: – Hé, maga féregnyúlvány, szokja meg, hogy nem szeretek sokat beszélni. Ha ide belép, én csak intek, mit tegyen, s maga szó nélkül elvégzi, értem?

– Értem, tizedes úr – válaszolta nagybátyám a családi legendák szerint –, én sem beszélek sokat. Maga csak intsen, s ha én így csinálok a fejemmel, az azt jelenti, hogy nem végzem el.

A következő napon már lovakat kísért a harctérre. A lovak ez alkalommal is elvesztek, de egész családunk gyászára, most már ő sem került többé vissza.

Kőműves Imre

Magasabb szempont

(A „Kincses Kalendárium" most megjelent 1963-as kötetéből)

Szegő Gizi rajza

– Mondom, hogy egyelőre nem mehetsz férjhez! Több rokont már nem tudok állásba helyezni...

Stílszerűen

Várnai György rajza

MEGGYŐZÉS

Azonkívül – magyarázta Móricz bácsi Benének – a bizalminak mindenben élen kell járnia: ne felejtsd el, hogy a műhely a te magatartásod után ítéli meg az egész gyárvezetést.

– De... – kezdte volna a fiatal lakatos, azonban Móricz bácsi nem hagyta, hogy befejezze.

– Csak semmi ellenkezés. Te azt hitted talán, hogy megválasztanak és azzal kész? Vagy csak a funkciód előnyeit akarod élvezni? – Hirtelen fordított a szón: még meg találja kérdezni Bene, hogy milyen előnyökről van szó, s akkor aztán mit válaszol neki? – Na, beszéljünk komolyabb dolgokról. A ti műhelyetekben dolgozik Kacsmár, ugye? Az eddig

egy visszahúzódó, kicsit keserű alak volt. ahogy mondani szokták, vannak még fenntartásai. Nahát, a te feladatod lesz, hogy Kacsmárt bevezesd a dolgozó nép közösségébe, érted? Mert nemcsak szakszervezeti aktívákkal építjük a szocializmust!

A kis Bene ellenkezett volna még, de Móricz bácsi olyan vasvillaszemekkel nézett rá, hogy szólni sem mert. „Hát jó – gondolta –, ha éppen azt a fickót kell megagitálnom, mit tegyek?" Azzal lement a műhelybe és megkereste Kacsmárt. Sokáig tartott, amíg rálelt, de végül is megtalálta: ott kuporgott az öntvénypolc háta mögött és újságot olvasott.

– Hallja! – kezdte felbőszülten a nyilvánvaló lógás miatt Bene, ekkor azonban eszébe jutott Móricz bácsi. Így hát csak nyelt egyet, és fuvolázó hangon folytatta. – Hallja, Kacsmár szaki, azt hallottam, hogy maga egy olyan keserű alak: meg hogy még fenntartásai vannak. Kacsmár nem zavartatta magát: nyugodtan összehajtogatta az újságot.

– Még fenntartásaim se legyenek? Hát először is: miért kap mindenki legalább egy forinttal több órabért, mint én?

– Mert maga csak betanított munkás: és különben is egész nap... – Bene azt akarta mondani, hogy egész nap lóg: de felrémlett előtte Móricz bácsi alakja és így csak hallgatott.

Hanem legközelebb, amikor fent járt az Sz. B.-n, megemlítette, hogy mi bántja Kacsmárt.

– Hm, ebben van valami. Amíg csak aprópénz cincog valakinek a zsebében, nem vehet részt öntudattal a közösségi életben – töprengett hangosan Móricz bácsi, aztán máris döntött. – Megbeszélem az igazgatóval, hogy két forinttal emeljük fel ennek a Kacsmárnak az órabérét.

– De Móricz bácsi kérem... – hebegett Bene – nem azért mondom, de akkor egy forinttal kap majd többet, mint én: pedig én a legnehezebb, legbonyolultabb munkát végzem, és mindig a plafon fölött dolgozom.

Móricz bácsi rettenetesen felháborodott.

– Micsoda? Talán magadnak akarnál béremelést?! Vissza akarsz élni azzal, hogy aktíva vagy? – Csak nagy nehezen csillapodott le annyira, hogy meg tudta beszélni Benével a csoportértekezlet előkészítése körüli teendőket. – Egyszóval: a termelési kérdések és a jutalmazások lesznek napirenden. De figyelmeztetlek: semmi előkészítés! A dolgozók spontán javaslatai érvényesüljenek!

Amikor az értekezlet után Móricz bácsi közölte Kacsmárral, hogy az igazgatóság két forinttal emelte az órabérét, az csak kesernyésen rángatta a vállát.

– Szép, szép, de ez csak látszat. Én úgy is tudom, hogy nem bíznak bennem. Csak azt nézik, hogyan dolgozom. Mintha olyan rettenetesen sokat számítana a népgazdaságnak, hogy én nem érem el a normát. Bezzeg, ha én is aktíva lennék!

Másnap Móricz bácsi felhívatta magához Benét.

– Figyelj ide, fiam. Igaz, hogy az értekezlet téged jelölt kiváló dolgozónak, te kapod az egy havi fizetést is, ami ezzel jár: de itt van ez a szerencsétlen Kacsmár. Meg kellene vele éreztetni, hogy bizalommal vagyunk irányában. Az előlegezett bizalom sokszor csodákat művel!

Bene csak nyelt egyet: nem tiltakozott. Ha más ügyéről lett volna szó, alaposan kinyitotta volna a száját: de így, a saját dolgában sohasem tudott rendesen eljárni. Most sem.

Még akkor sem kiabált, csak éppen morgott, amikor a legközelebbi alkalommal közölte vele Móricz bácsi, hogy azt a kolóniabeli kétszobás lakást, amit megüresedés esetére eddig Benének ígértek, most megosztják közte és Kacsmár között.

– Elnéznéd, hogy dolgozótársad albérleti uzsorában szenvedjen, amíg te két szobában dőzsölsz: – korholta Benét Móricz bácsi. – Albérletből nem lehet a közösség felé hajolni, ezt jól jegyezd meg. Különben sem írta elő azt senki, hogy neked öt évi házasság után két gyereked legyen.

Bene arra gondolt; fontos, hogy otthagyhatják azt a nedves pincelakást, és nem szólt. Csak akkor esett két-

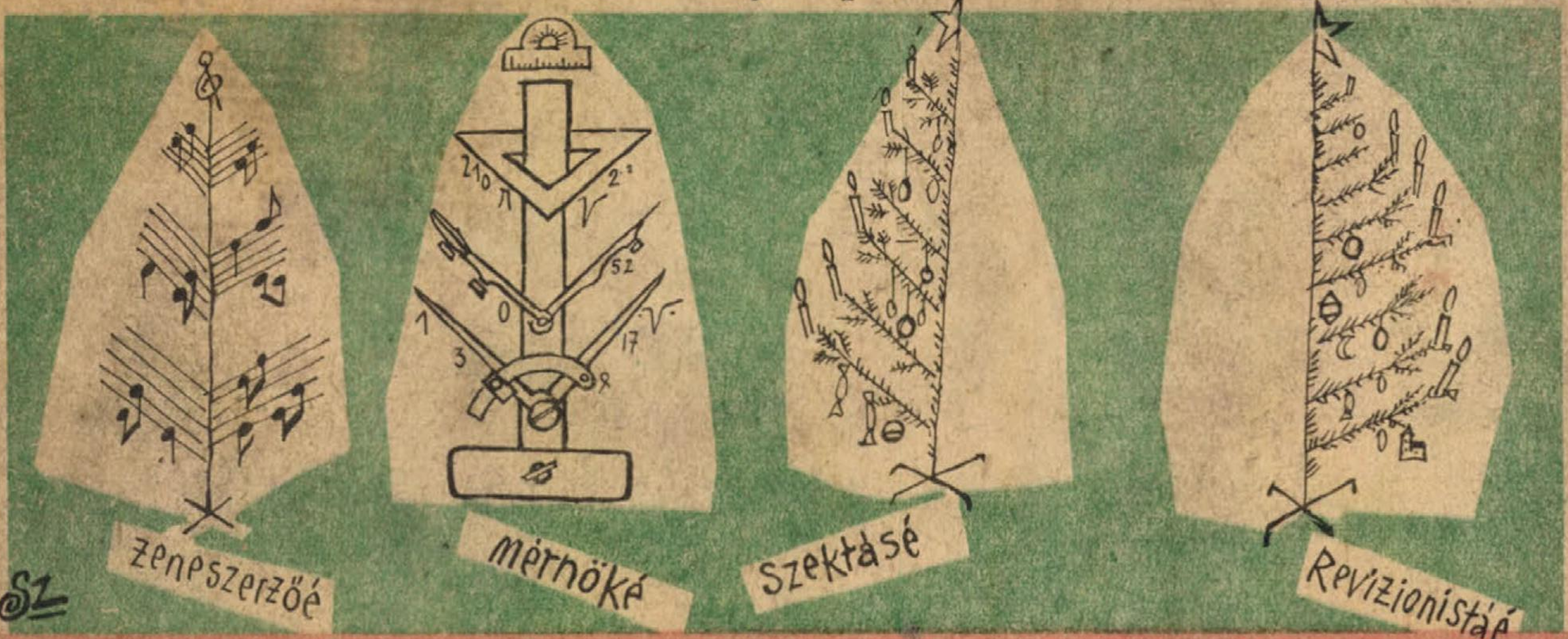
ségbe, amikor kéthónapi együttlakás után rájött, hogy Kacsmár elcsábította a feleségét. Inni kezdett. Egyszer, munkaidő után összeakadt Móricz bácsival. Az másnap magához hívatta és alaposan megmondta neki a véleményét.

– Mondhatom, súlyosan csalódtam benned! Hát nem megmondtam mindjárt a megválasztásod után, hogy az egész műhely a te viselkedésedből ítéli meg a gyárvezetést? Igazán csak a jó szívemnek köszönheted, hogy nem állítalak fegyelmi elé.

Várkonyi Mihály

Karácsonyfa-típusok

Szűr-Szabó József rajza

VANNAK egészen FURCSA DOLGOK

Szintétikus varázsitalok

A londoni „Sunday Express" salisbury-i tudósítója szerint egy Theo Harvey dr. nevű bulawayoi orvos különféle varázsitalokat, csodateákat küld egy svájci gyógyszertárba. A gyár igazgatósága kérte fel az orvost arra, hogy a rhodesiai törzsek varázslóinak titokzatos orvosságaiból küldjön el mintákat, s ha azokban valóban van megfelelő hatóanyag, akkor megkísérlik azok szintétikus előállítását. A varázslók cserébe európai gyógyszereket kapnak. Érdekes lesz, amikor az ijesztő álarcot öltött varázslók bűvös táncok kíséretében aszpirint, antineuralgicát és germicidet adnak a törzs betegeinek.

A hálás Dél-Korea

A délkoreai kormány elhatározta, hogy öt új játékkaszinó-szállodát épít Szöulban. Mindegyik játékbarlangot egy-egy amerikai tábornokról neveznek el, aki résztvett a koreai háborúban. Szó van arról is, hogy a kaszinókban a zsetonok az illető tábornok képét viselik majd. Különféle megnyilvánulásai vannak a hősök halhatatlanságának.

Franco-anekdota

Az amerikai „National Guardian"-ban olvassuk a következő kis történetet Francóról, a spanyol diktátorról. Franco meglátogatta San Marinót, ezt a kis köztársaságot Olaszország területén. Találkozott a sanmarinói tengerészetügyi miniszterrel. A „generalisszimó" csodálkozva kérdezte:

– Önök távol vannak a tengertől, nincs egy árva hajójuk sem. Mi szükségük van tengerészetügyi miniszterre?

A válasz így hangzott:

– És önöknél mi szükség van igazságügyminiszterre?

DÉLAMERIKAI IDILL

Szín: terem egy hadügyminisztériumban

TÁBORNOK *(az emelvényen szónokol)*: Uraim, a jelenlegi zavaros időkben a kemény kéz politikájára, sőt, a kemény láb politikájára van szükség. Éppen ezért, mint a légierők főparancsnoka, ezennel parancsba adom . . .

EGY EZREDES *(fölugrik melléje, félbeszakítja)*: Pardon, disztingváljunk! A légierők főparancsnoka én vagyok!

TÁBORNOK: Micsoda? Milyen alapon?! Ki nevezte ki magát?

AZ EZREDES: Bandaraios ezredes!

TÁBORNOK: Ki az a Bandaraios?

AZ EZREDES: Én! *(tuszkolja lefelé)*.

EGY KAPITÁNY: Uraim, uraim! Felesleges vitatkozniuk, hiszen a légierők főparancsnoka én vagyok. *(Mindkettőt letaszítja az emelvényről.)*

EGY FŐHADNAGY *(lerántja a kapitányt)*: Elnézést, hogy eddig nem említettem, de a légierők főparancsnoka én vagyok!

EGY HADNAGY *(az emelvényen)*: Mint a légierők főparancsnoka, első számú napiparan . . .

EGY ŐRMESTER: . . . csomban a következőket jelentem ki. Először . . . *(Hátul nagy lárma a teremben.)*

EGY SZAKASZVEZETŐ: *(az emelvényen)*: Mi az ott, kérem?

A TEREMSZOLGA *(tisztelег)*: Főparancsnok úrnak jelentem, volt itt egy szanitéc őrvezető, aki azt állította magáról, hogy ő nem a légierők főparancsnoka. Én, mint a légierők főparancsnoka, megparancsoltam, hogy vigyék a bolondok házába.

(dunai)

Absztraktéknál

Gerő Sándor rajza

– Kész a bejgli, fiacskám. Az egyik mákos, a másik diós!

LUDAS MATYI — SZATIRIKUS HETILAP

Főszerkesztő: Tabi László. — Szerkesztő: Földes György. — Művészeti szerkesztő: Toncz Tibor. Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Csollány Ferenc. — Szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál utca 14. — Tel. 335—718. — Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel.: 343—100, 142—220. — 62.6864 — Kossuth Nyomda, Budapest, V., Alkotmány u. 3. Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Iroda 180—850.